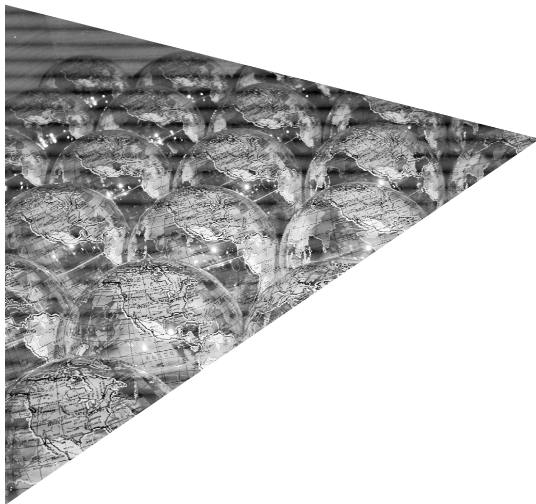

Midtvejsevaluering af Brug for alle unge

15. juni 2010

Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration

Indholdsfortegnelse

1.	Sammenfatning og konklusioner	1
2.	Ernst & Young's metode til løsning af evalueringsopgaven	2
2.1	Ernst & Young's konkrete tilgang til evalueringsopgaven	2
2.2	Forandringsteori	3
2.3	Eksogene faktorer	4
2.4	Datakilder	4
2.5	Kvantitative tendenser på nationalt niveau	5
3.	Evaluering af ungerollemodellerne	6
3.1	Forandringsteori for ungerollemodellerne	7
3.2	Analyse	8
3.2.1	Antallet af centrale ungerollemodelbesøg	8
3.2.2	Udviklingen i de kvantitative indikatorer	9
3.3	Kvalitative interviews og observationer	10
3.3.1	Output og umiddelbare resultater	11
3.4	Sammenfatning	15
4.	Evaluering af forælderrollemodellerne	16
4.1	Forandringsteori for forælderrollemodellerne	16
4.2	Analyse	17
4.3	Antallet af forælderrollemodelbesøg	17
4.4	Udviklingen i de kvantitative indikatorer	18
4.5	Kvalitative interviews og observationer	18
4.6	Output og umiddelbare resultater	19
4.7	Sammenfatning	21
5.	Evaluering af lektiecaféerne	21
5.1	Forandringsteori for lektiecaféerne	22
5.2	Analyse	22
5.3	Udviklingen i de kvantitative indikatorer	23
5.4	Kvalitative interviews	24
5.4.1	Output og umiddelbare resultater	24
5.4.2	Effekt på længere sigt	27
5.5	Sammenfatning	27
6.	Vidensbasaren	27
7.	Frivilligkampagnen	28
8.	Konklusioner og anbefalinger	29
	Bilag: Interviewguides	32
	Bilag 1: Interviewguide - deltagere ved ungerollemodeller	32
	Bilag 2: Interviewguide - deltagere ved forælderrollemodeller	34
	Bilag 3: Interviewguide - arrangører ved ungerollemodeller	36
	Bilag 4: Interviewguide - arrangører ved forælderrollemodeller	39
	Bilag 5: Interviewguide - samarbejdspartnere ved rollemodeller	42
	Bilag 6: Interviewguide - deltagere ved lektiecaféer	45
	Bilag 7: Interviewguide - frivillige lektiehjælpere ved lektiecaféer	47
	Bilag 8: Interviewguide - repræsentanter for organisation, hvor lektiecaféerne er fysisk beliggende	49
	Bilag 9: Interviewguide - samarbejdspartnere lektiecaféer	50

Midtvejsevaluering af Brug for alle unge

Opgaven er udført af:

Ernst & Young P/S
Gyngemose Parkvej 50
2860 Søborg
Tlf.: 35 87 22 22
Fax: 35 87 22 00
Hjemmeside: <http://www.ey.com/dk>
E-mail: ey.copenhagen@dk.ey.com
CVR-nr.: 73 31 74 28

Opgaven er udført for:

Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration
Holbergsgade 6
1057 København K
Tlf.: 33 92 33 80
Fax: 33 11 12 39
Hjemmeside: <http://www.inm.dk>
E-mail: inm@inm.dk
CVR-nr.: 26 48 17 32

1. Sammenfatning og konklusioner

Dette er en midtvejsevaluering af Brug for alle unge, en enhed henhørende under Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration (Integrationsministeriet). Evalueringen bygger videre på 1. periode rapport, der blev udarbejdet for Brug for alle unge i august/september 2009. Ved evalueringen af Brug for alle unges initiativer, særligt med fokus på ungerollemodeller, forælderrollemodeller og lektiecaféerne, dannes et positivt billede af de enkelte indsatser.

Vi har evalueret både de centrale og de lokale **ungerollemodeller** og fundet, at kvalitativt udtrykker hovedparten af de interviewede - både de unge tilhørere og arrangørerne - en stor tilfredshed med overværelsen af oplæggene og flere angiver, at oplæggene har virket motiverende og inspirerende, særligt i forhold til at vælge og gennemføre en uddannelse.

Evalueringen af **forælderrollemodeller** viser kvalitativt, at der overordnet set herskede en stor tilfredshed med forælderrollemodellerne fra tilhørernes side og tilhørerne nævnte, som ved ungerollemodellerne, at oplæggene både kunne virke motiverende og inspirerende. Især er tilhørerne blevet inspireret til at søge mere uddannelsesinformation.

Kvantitativt er der for forælderrollemodeller og ungerollemodeller umiddelbart ingen effekt at spore på karakterniveau og andelen af unge, der enten overgår til en ungdomsuddannelse eller 10. klasse. Det skal dog understreges, at det endnu er tidligt at forvente at finde en effekt her, da en del af målgruppen endnu ikke har afsluttet 9. klasse.

For **lektiecaféerne** viste de kvantitative indikatorer, at tre ud af fem skoler har oplevet en stigning i karakterer, hvilket skal ses i sammenhæng med en neutral udvikling på det nationale niveau. For antallet af personer, der overgår til enten 10. klasse eller en ungdomsuddannelse efter 9. klasse, er der endvidere sporet en udvikling for to af skolerne, som er mærkbart bedre end udviklingen på nationalt niveau, og det må således siges at være udtryk for en begyndende positiv udvikling. De kvantitative data viser således ikke en entydig udvikling, men for flere skoler er udviklingen positiv. De kvalitative interviews viste stor tilfredshed med lektiecaféerne fra elevernes side, og flere af dem kunne fortælle om konkrete positive forandringer i deres skolegang. Således nævnte flere, at de var blevet mere aktive i skolen, samt at de syntes, at lektierne var blevet lettere at lave.

Frivilligkampagnen, gennemført fra august 2009 til marts 2010, førte bl.a. til, at flere end 2.000 deltog i fem events i Odense, København og Århus, og 130 personer meldte sig som frivillige ved disse events. Heraf var 55-60 personer med minoritetsbaggrund. Endvidere skabte kampagnen 130 positive presseklip og flere end 5.000 unikke besøgere på www.heltfrivilligt.dk. Generelt var der stor tilfredshed med kampagnen, godt 85 pct. af deltagerne på de fem events fandt, at én eller flere aktiviteter på frivilligdagen har været udbytterige og interessante, mens 42 pct. af de nydanskere, der deltog, fandt det sandsynligt, at de inden for et år vil deltage i frivilligt arbejde.

Den spørgeskemaundersøgelse, der blev gennemført som evaluering af **Vidensbasaren**, afholdt den 25. marts 2009, viste, at der generelt herskede en stor tilfredshed med Vidensbasaren blandt deltagerne. Særligt er det værd at bemærke, at 66 pct. svarede bekræftende på, at de har benyttet den nye viden og metoder, de opnåede på basaren, samt at 44 pct. har svaret, at de benytter viden og metoder ugentligt. At de nye præsenterede metoder og den nye viden var relevant for de pågældende personer underbygges yderligere af, at 85 pct. svarede positivt bekræftende på, at udstillerne på basaren præsenterede relevante og faglige redskaber. 64 pct. tilkendegav, at de havde fået ny viden om vejledningsmetoder og 68 pct. tilkendegav, at de havde fået ny viden om undervisningsmetoder, der var relevant for deres arbejde.

På baggrund af evalueringens foreløbige positive resultat og indsatsernes fremtidige potentiale har Ernst & Young følgende **anbefalinger til det videre arbejde**:

- At Brug for alle unge overvejer, hvorledes indsatserne kan kombineres for at øge deres effekt, så de bliver en del af en samlet, stor indsats.
- At Brug for alle unge overvejer, hvordan samarbejdet med kommunerne kan udbygges for at sikre indsatsernes fremtidige forankring.
- At Brug for alle unge tilpasser sine forandringsteorier, så det medtænkes, hvordan opfølgning sikres på et overordnet styringsniveau.
- At Brug for alle unge overvejer, hvordan en øget lokal forankring af ungerollemodellerne kan kombineres med fortsat at sikre et klart og ensartet koncept for indsatsen. Et eksempel på dette kunne være brugen af den eksisterende 'Camp' for rollemodeller, hvor disse mødes og udveksler erfaringer og sparrer med hinanden. Samme overvejelser skal gøres i forbindelse med forælderrollemodellerne, hvis man vælger, at forældre-rollemodellerne skal gøres lokale i samme omfang, som det er sket for ungerollemodellerne.

Den **overordnede konklusion** er, at Brug for alle unge ved forælderrollemodellerne, ungerollemodellerne og lektiecaféerne har formået at oprette nogle initiativer, som de involverede generelt har udtrykt stor tilfredshed med, og der gives udtryk for, at indsatserne er relevante for de pågældende målgrupper. Kvalitativt set gives der udtryk for, at rollemodellerne bidrager til inspiration og motivation og har hos flere af deltagerne øget deres refleksion omkring uddannelsesvalg, mens lektiecaféerne, ifølge elevernes egne opfattelse, kan bidrage til elevernes faglige resultater og gøre det sjovere at gå i skole. Endvidere viser resultaterne fra Vidensbasaren og Frivilligkampagnen, at deltagerne var tilfredse med arrangementerne. Set ud fra en kvalitativ synsvinkel hersker der således stor tilfredshed med de evaluerede initiativer, og den overordnede konklusion er, at de virker inspirerende og motiverende over for deltagerne/brugerne særligt i forhold til at vælge og gennemføre en uddannelse.

Det er dog ikke muligt at aflæse en entydig positiv effekt i de kvantitative indikatorer. Forklaringer på dette kan være, at indsatserne ikke er intensive nok i sin karakter og skal kombineres med en række andre forskellige indsatser, for at en decideret effekt for karakterer og overgang til ungdomsuddannelser kan måles. Endvidere vil ikke alle elever være repræsenteret i de kvantitative indikatorer, der foreligger på nuværende tidspunkt.¹

2. Ernst & Young's metode til løsning af evalueringsopgaven

I nedenstående præsenteres Ernst & Young's tilgang til denne midtvejsevaluering af Brug for alle unge. Ved løsning af evalueringsopgaver tager vi udgangspunkt i *Ernst & Young's Public Policy Evaluation Methodology*. Metoden er blevet skræddersyet og tilpasset til evalueringen af Brug for alle unge, så vi tager hensyn til den konkrete opgave og dens formål. Ved at tage udgangspunkt i en standardmetodik, som efterfølgende tilpasses det enkelte evalueringsprojekt, sikrer vi, at det underliggende fundament er velafprøvet og kvalitetssikret, samt at der tages stilling til alle generelle evalueringsspørgsmål.

2.1 Ernst & Young's konkrete tilgang til evalueringsopgaven

For at gennemføre en succesfuld effektevaluering over længere tid er det vigtigt, at der indsamles følgende data på forskellige tidspunkter i den overordnede evalueringsproces:

- At der foretages en før-måling (ex ante), hvor en baseline fastlægges, så der er et udgangspunkt at sammenligne med. Baseline er den indledende måling, som er udgangs-

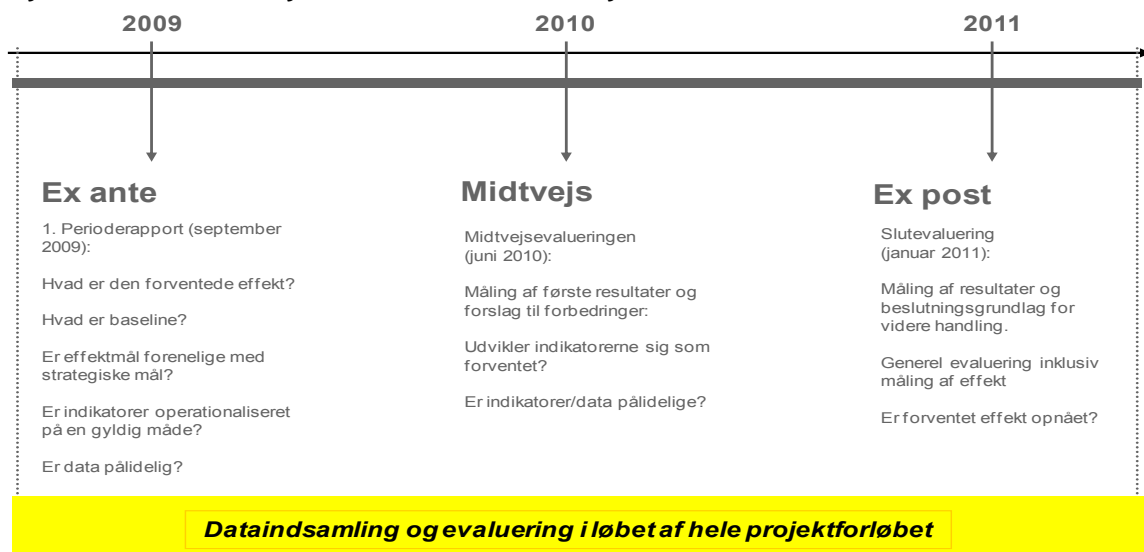
---

¹ Der er elever, som har været eksponeret over for en af indsatserne, men som endnu ikke har afsluttet folkeskolens 9. klasse. Derfor vil eventuelle tendenser, der kan aflæses på nuværende tidspunkt, skulle valideres med data for de kommende år.

- punktet, hvorfra effekten af de pågældende initiativer, i henholdsvis midtvejs- og slut-evalueringerne, vil blive opgjort imod (gennemført ved den 1. perioderapport).
- At der gennemføres midtvejsmålinger for at se, om indikatorerne udvikler sig, som de skal, og for at kunne justere eller kvalificere igangværende indsatser (fokus i nærværende midtvejsevaluering).
  - At der gennemføres efter-målinger (ex post), så det bliver klarlagt, hvad effekterne har været, og om de forventede resultater er opnået (gennemføres januar 2011).

I nedenstående figur har vi illustreret vores overordnede tilgang til effektevaluering af de enkelte initiativer. Fokus i midtvejsevalueringen er på udviklingen af de kvantitative indikatorer, stillingtagen til datas pålidelighed samt at fremkomme med forbedringsforslag til indsatserne. I forhold til det kvalitative aspekt er det vigtigt, at vi får afdækket, hvordan brugerne, påvirkerne og Integrationsministeriets samarbejdspartnere har oplevet de evaluerede indsatser.

Figur 1. Ernst & Young's model for effektevaluering

Ved ex post målingen kan der indhentes karaktergennemsnit for 2010, ligesom indikatoren vedrørende status efter overgangen fra folkeskolens 9. klasse til ungdomsuddannelserne samt 10. klasse vil være tilgængelig til og med optaget primo 2010.

2.2 Forandringsteori

I korte træk beskriver en forandringsteori, hvad man ønsker at opnå med det projekt eller initiativ, man igangsætter. Dette indebærer en beskrivelse af, hvem der er målgruppen, hvilke udfordringer der forventes at være forbundet hermed, hvilke virkemidler der kan og skal anvendes for at realisere målsætningen, samt hvilke eksogene (udefrakommende) faktorer der kan påvirke den langsigtede effekt. Der er således fokus på at afklare mål, ressourcer og aktiviteter, og især hvordan disse hænger sammen for at fastlægge projektplan med en realistisk årsagsvirkningskæde, som muliggør opnåelsen af de ønskede og forventede effekter ved projektet. Konkret angives den forventede overordnede effekt på langt sigt, og herefter nedbrydes denne i virkninger på mellemlangt sigt, kortsigtede resultater samt ressourcer.

Forandringsteorien er et redskab, der kan tydeliggøre en årsagsvirkningsrelation, fordi den i høj grad forsøger at binde de investerede midler sammen med de konkrete effekter, der afstedkommes. Ved brug af en forandringsteoretisk tilgang kan man komme med forudsigelser omkring de fremtidige implikationer af fx en manglende opfyldelse af et umiddelbart resultat, da dette vil påvirke de efterfølgende led. Forandringsteorien bør tage de eksogene faktorer aktivt med ind i evalueringen, hvilket betyder, at man i evalueringen tager højde for de forskellige faktorer, der kan påvirke en given effekt.

Brug for alle unge har udarbejdet forandringsteorier med årsagsvirkningsrelationer for hver af de evaluerede indsatser. Brug for alle unge har dog ikke medtænkt ressourcer og eksogene faktorer i deres respektive forandringsteorier. Dette medfører en risiko for, at udefrakommende faktorer, som fx færre praktikpladser, ikke medtages i overvejelserne, og at en indsats som fx rollemodellerne dermed kunne blive "urimeligt" miskrediteret, såfremt den ikke lever op til de fastsatte målsætninger. Endvidere er det også vigtigt, at forandringsteoriene indeholder konkrete og kontinuerlige målsætninger samt konkrete input. I det fremtidige arbejde med forandringsteorier bør Brug for alle unge overveje, om eksogene faktorer kan indarbejdes. Endvidere bør Brug for alle unge overveje, om der kan udarbejdes forandringsteorier, der er mere orienterede mod opfølgning og styring af indsatsen (dvs. makro-orienteret) frem for den nuværende fokusering på mikro-niveauet. Endelig bør Brug for alle unge overveje en klar ressourceangivelse med henblik på at fastlægge en overensstemmelse mellem effekt og ressourcer.

2.3 Eksogene faktorer

Ved effektmålinger med en forandringsteoretisk tilgang er den interne validitet en væsentlig udfordring. Mange effekter kan være svære at isolere eller henføre entydigt til et givent initiativs påvirkning, men med kortlægningen af de eksogene faktorer kan vi forholde os til dem i vores forandringsteoretiske set-up. Nedenfor er eksempler på eksogene faktorer.

Figur 2. Eksogene faktorer i forhold til at flere unge med anden etnisk herkomst end dansk gennemfører en ungdomsuddannelse

Ved at inddrage ovenstående elementer i gentagne målinger, forandringsteori og kausalitetsbetragtninger sikrer vi, at evalueringens resultater præcist og nøjagtigt vurderer effekten af de pågældende initiativer hver for sig såvel som i forhold til den samlede strategi.

2.4 Datakilder

Et yderligere element, der er centralt i effektevalueringer, er, hvilken type data der er tilgængelig eller kan indsamles. I denne rapport inddrages både kvalitative og kvantitative data. Ideelt set får man de stærkeste forudsætninger for at kunne vurdere effekten, når der er større mængder objektive og kvantificerbare data til rådighed over tid. Hermed muliggøres metodisk robuste analyser af effekt af en given påvirkning. I den 1. perioderapport og midtvejsevalueringen har vi benyttet os af følgende kvantitative indikatorer:

- Karaktererne fra de obligatoriske afgangsprøver fra 2006 til 2009 for 9. klasserne².
- Status efter overgangen fra folkeskolens 9. klasse til ungdomsuddannelserne samt 10. klasse.

² Udviklingen i 9. klassernes afgangskarakterer er beregnet på baggrund af gennemsnittet i de bundne prøvofag, 9. klasserne er til eksamen i hvert år. Afgangskarakterer er valgt frem for årskarakterer, da afgangskarakterer tildes af en uvildig censor, og derfor forventes de, alt andet lige, at være mere sammenlignelige i forhold til andre grundskolers karakterer.

Ovenstående er blevet benyttet på de skoler, der var inkluderet i evalueringen i den 1. periode-rapport. Konkret betyder dette, at denne evaluering består af kvantitativt data for de skoler, der blev evalueret i den 1. perioderapport kombineret med kvalitative data indsamlet i forbindelse med både den 1. perioderapport og midtvejsevalueringen. Der er samlet foretaget mere end 70 interviews med brugere af lektiecaféer, forældre og unge, der har overværet rollemodelbesøg, arrangører, samarbejdspartnere, frivillige og repræsentanter fra de steder, hvor der afholdes lektiecaféer, samt en observationsanalyse.

Det er desuden vigtigt at være opmærksom på, at der blev lagt forskellige baselines ved de forskellige indsatser. Dette skyldes, at rollemodelindsatserne, som Integrationsministeriet har henvist til, hovedsageligt har fundet sted fra 2008. De udvalgte lektiecaféer har eksisteret siden 2005, og derfor er baseline blevet sat til 2006. I den periode er der sket et skift i brugen af karakterskala, hvor man er gået fra 13-skalaen til 7-trinsskalaen. For at kunne sammenligne karaktererne for lektiecaféerne benytter vi Undervisningsministeriet overgangsbros³ mellem de to karakterskalaer. De steder, hvor det er nødvendigt, har vi foretaget en oprunding til det næstkommende tal og derefter taget den karakter på 13-trinsskalaen, der matchede 7-trinsskalaen.

2.5 Kvantitative tendenser på nationalt niveau

På baggrund af de to kvantitative indikatorer, 'Afgangskarakterer for 9. klasseelever ved de bundne afgangsprøver' og 'Overgang fra 9. klasse til 10. klasse samt ungdomsuddannelserne (status efter tre måneder)' vises udviklingen på nationalt niveau samt på de enkelte grundskoler. Der udtrækkes data på begge niveauer, så man i de nationale tal vil kunne se en overordnet trend, som vil afspejle tiltag iværksat på nationalt niveau samt andre relevante nationale påvirkende (eksogene) variable. Når man dernæst sammenligner udviklingen i tallene på de enkelte grundskoler, hvor indsatserne har været udrullet, med tallene på nationalt niveau, vil det være muligt at afgøre, om en given udvikling skyldes en udvikling på nationalt niveau eller grundskoleniveau. I forhold til den anden indikator 'Overgang fra 9. klasse til 10. klasse samt ungdomsuddannelserne' sker der løbende en validering af tallene, og derfor er tallene i den 1. periode-rapport for de samme år og populationer ikke nødvendigvis ens.

Indikator 1: Afgangskarakterer for 9. klasseelever ved de bundne afgangsprøver

På nationalt niveau har der været nedenstående udvikling i den kvantitative indikator 'Afgangskarakterer for 9. klasseelever ved de bundne afgangsprøver':

Tabel 1. Landsgennemsnit for alle danske grundskolers 9. klassers karakterer i de bundne prøvefag i perioden 2006 til 2009⁴

	2006 (13-trinsskala)	2007 (13-trinsskala)	2008 (7-trinsskala (13- skala))	2009 (7-trinsskala (13- skala))
Landsgennemsnit	8,10	8,10	6,39 (8,20)	6,17 (8,10)

Af ovenstående landsgennemsnit for alle 9. klassers karakterer i de bundne prøvefag fremgår det, at der fra 2006 til 2009 ikke har været nogen nævneværdige ændringer i landsgennemsnittet, opgjort på 13-skalaen. Således har landsgennemsnittet ligget stabilt på 8,1 i tre af de

³ Den benyttede overgangsbros kan findes på følgende internetside:

<http://www.uvm.dk/Uddannelse/Tvaergaaende%20omraader/Temaer/7-trinsskalaen/Omregning%20af%20karaktergennemsnit.aspx>

⁴ Ovenstående karaktergennemsnit er beregnet på baggrund af landsgennemsnittet for de obligatoriske prøvefag for alle landets 9. klasser. Karaktererne findes på Undervisningsministeriets hjemmeside, hvor de er angivet på skoleniveau, kommuneniveau og nationalt niveau. Karaktererne kan ses via følgende link: <http://www.uvm.dk/service/Statistik/Folkeskolen%20og%20frie%20skoler/Elever/Karakterer.aspx>

seneste fire år.⁵ Dette betyder, at en udvikling på de enkelte grundskoler - positiv som negativ - vil skyldes en udvikling, der ikke kan tilskrives nationale tendenser.

Indikator 2: Overgang fra 9. klasse til 10. klasse og ungdomsuddannelser (status efter tre måneder)

På nationalt niveau har der været nedenstående udvikling i den kvantitative indikator 'Overgang fra 9. klasse til 10. klasse og ungdomsuddannelser (status efter tre måneder)':

Tabel 2. Elever, der overgår til ungdomsuddannelser og stadig er tilmeldt efter tre måneder.⁶

(EOU) Overgang til udd. 3 mdr (pct) by Tid - Tilmelding by Til-uddannelse	(EOU) Overgang til udd. 3 mdr (pct)		
	2006	2007	2008
Uoplyst/ukendt	11,40%	9,70%	9,00%
Grundskolen	48,30%	47,70%	49,40%
Ikke kompetencegivende udd.	1,20%	1,10%	0,60%
Gymnasiale uddannelser	28,20%	29,80%	29,50%
Erhvervsfaglige uddannelser	10,90%	11,70%	11,60%
Total	100,00%	100,00%	100,00%

Af tabellen ses, at der var været et fald i andelen, der er uoplyst/ukendt, fra 11,40 pct. i 2006 til 9,00 pct. i 2008. Der er en vis usikkerhed forbundet med denne kategori, da den både indeholder unge, der ikke findes en status på, samt unge der ikke er overgået til en ungdomsuddannelse. Andelen af elever, der overgår til en ikke kompetencegivende uddannelse, er fortsat meget lav og er endda faldet lidt til et niveau på 0,60 pct. i 2008. De øvrige kategorier fremstår forholdsvis stabile. Et fald i andelen af elever i kategorien uoplyst/ukendt på de enkelte grundskoler kan således være en del af en national tendens og vil ikke udelukkende kunne tilskrives de evaluerede indsatser. Det procentvise tal for antallet af personer, der fortsætter i grundskolen, hvilket vil sige 10. klasse, er forholdsvis stabilt, der er dog sket en mindre stigning fra 2007 til 2009 på 1,10 procentpoint.

3. Evaluering af ungerollemodellerne

Ungerollemodeller er en indsats, der oprindeligt blev udviklet af Brug for alle unge fra centralt hold, men som siden hen også er blevet udbredt til resten af landet i form af lokale rollemodelkorps. Således er der både centrale ungerollemodeller (organiseret under Brug for alle unge) og lokale ungerollemodeller (organiseret lokalt og støttet i opstartsfasen af Brug for alle unge). I nedenstående kapitel præsenteres både kvantitative og kvalitative resultater af evalueringen af ungerollemodellerne. Resultaterne bygger både på data indsamlet ved udarbejdelsen af 1. periode rapport samt ny data indsamlet ved midtvejsevalueringen. Fra 1. periode rapport kan fremhæves følgende centrale iagttagelser for ungerollemodelindsatsen:

- På kort sigt blev der af de interviewede skolerepræsentanter og UU-vejledere registreret en øget (kultur)forståelse blandt eleverne samt en øget motivation til at gå i skole blandt enkelte elever.
- Flere elever udtrykker, at enten de eller en ven har ændret adfærd efter rollemodelbesøget.
- De interviewede skolerepræsentanter udtrykker, at det er problematisk at registrere en effekt på lang sigt, da der kan være komplikationer ved sådanne effektmålinger grundet eksogene faktorer.

⁵ Dog er det værd at bemærke, at hvis man opgør de sidste to år efter 7-trinsskalaen, er der sket en negativ udvikling fra 2008 til 2009, hvor gennemsnittet er faldet med 0,22 karakterpoint.

⁶ Undervisningsministeriet: <http://statweb.uni-c.dk/databanken/uvmdatabank/fullClient/Default.aspx?report=EOU-gsk-overg3-tiludd-fra9&res=1651x806>

- Der kunne ikke registreres nogen nævneværdig forskel imellem centrale og lokale ungerollemodeller.

Disse iagttagelser vil i det følgende blive suppleret med nye, interessante betragtninger, og nogle vil blive uddybet yderligere. I evalueringen af ungerollemodellerne har vi, ved både den tidligere og den nye dataindsamling, haft fokus på eleverne, og den oplevelse de havde af de afholdte rollemodelbesøg. Dataindsamlingen er denne gang baseret på de oplevelser, som elever og arrangører⁷ har gjort sig umiddelbart efter rollemodelbesøgets afholdelse.⁸ Dette er dernæst blevet suppleret med et perspektiverende interview af en af Integrationsministeriets samarbejdspartnere, Mette Jung, rollemodelkoordinatoren for det lokale rollemodelkorps i Fredericia-Middelfart. Det faktum, at det har været muligt at afholde interviewene i umiddelbar forlængelse af ungerollemodelbesøgene, har sikret, at de unge tilhørere har haft dem i frisk erindring, og dermed kunne de i højere grad komme med umiddelbare og mere uddybende betragtninger i forhold til ungerollemodelbesøget. Det betyder dog også, at de betragtninger, de interviewede er fremkommet med, ikke kan sige noget om en endelig effekt af et rollemodelbesøg, som fx en øget kulturforståelse.

3.1 Forandringsteori for ungerollemodellerne

I 0 præsenterer vi Brug for alle unges forandringsteori for ungerollemodelindsatsen.⁹ De konkrete effekter af de unge rollemodeller, lokale som centrale og på både mellemlangt og langt sigt, angives i gennemgangen af de kvantitative indikatorer, mens de oplevede effekter hos de interviewede deltagere især vil være relevante i forhold til outputs og de umiddelbare resultater.

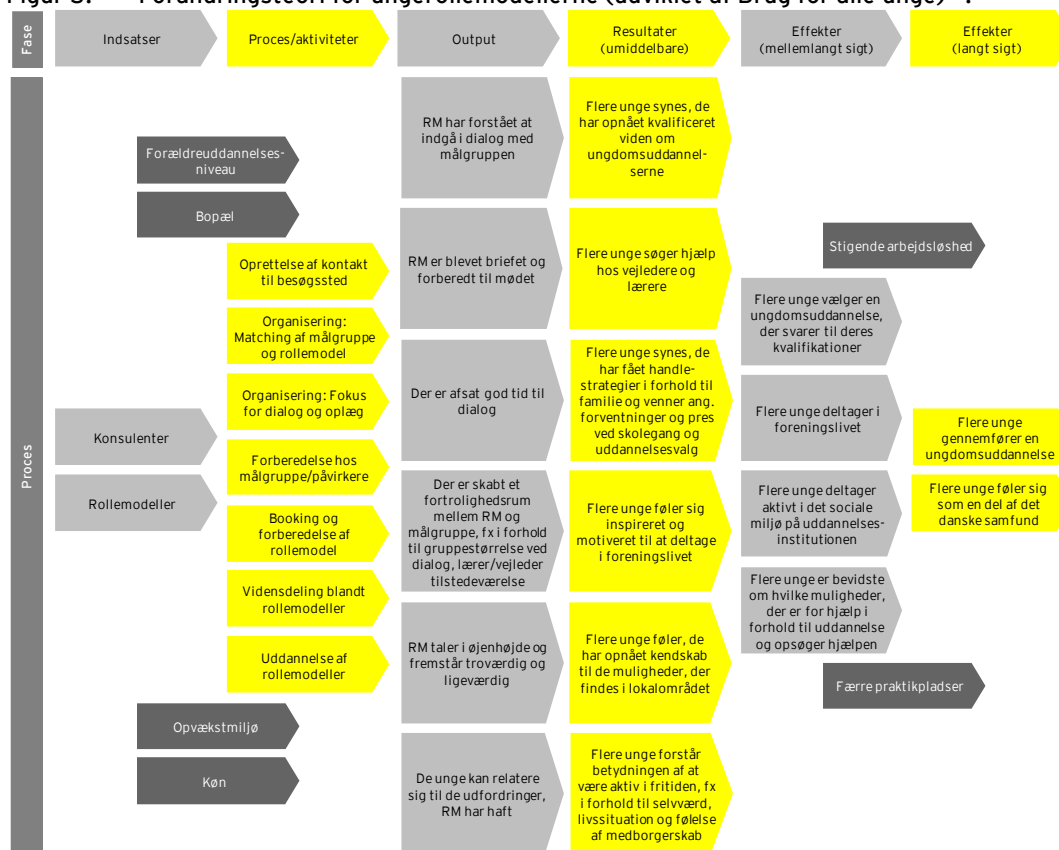
---

⁷ Alle interviewede elever og arrangører er således blevet interviewet samme dag som ungerollemodelbesøget. Dette er dog med undtagelse af arrangøren fra Dyvekeskolen, da denne først havde mulighed for at blive interviewet ca. to uger efter arrangementet.

⁸ I den 1. periode rapport havde de interviewede overværet rollemodelbesøg, som var blevet afholdt lang tid før, interviewene fandt sted. Dette betød, at de interviewede i højere grad kunne fortælle om konkrete oplevede effekter som følge af rollemodelbesøgene. Til gengæld stod deres umiddelbare vurdering af det enkelte rollemodelbesøg ikke ligeså klar i deres erindring.

⁹ Forandringsteorien er udviklet for de centrale rollemodeller, men da vi igennem evalueringen af ungerollemodelindsatsen ikke har en klar skelnen mellem lokale og centrale ungerollemodeller, vil den fungere som forandringsteori for begge. Vi vil dog i et afsnit i dette kapitel vise de forskelle, der ifølge en lokalrollemodelkoordinator eksisterer.

Figur 3. Forandringsteori for ungerollemodelerne (udviklet af Brug for alle unge)¹⁰.

3.2 Analyse

I nedenstående præsenterer vi analysen, som er blevet udarbejdet på baggrund af følgende data:

- Antallet af centrale ungerollemodelbesøg (opgørelse foretaget af Brug for alle unge).
- Udviklingen i kvantitative indikatorer (effekt fastlægges dog kun i forhold til udvikling i karaktererne ved folkeskolens obligatoriske afgangsprøver i 9. klasse, da der endnu ikke foreligger ny data for overgang til ungdomsuddannelser for 2009¹¹).
- Kvalitative interviews med tilhørere (elever), lokale arrangører på skolerne samt en af Brug for alle unges samarbejdspartnere.

3.2.1 Antallet af centrale ungerollemodelbesøg

I nedenstående fremgår Brug for alle unges egen opgørelse af antallet af ungerollemodelbesøg¹². Brug for alle unge har igennem de seneste år opgjort antallet af ungerollemodelbesøg med henblik på at kunne følge udviklingen i antallet af besøg, og hvilke institutioner der besøges. I alt har der siden 2003 været 519 centrale rollemodelbesøg, og Integrationsministeriet estimerer, at rollemodelerne har været i dialog med 18.570 deltagere i denne periode.

¹⁰ I forandringsteorien for unge rollemodeller har vi indsat eksogene faktorer (mørkegrå bokse), da Brug for alle unge ikke selv havde medtaget disse. De eksogene faktorer er nødvendige at have med i overvejelserne, når man beskæftiger sig med en indsats, der kører over længere tid, og som samtidig kan påvirkes af en lang række faktorer, som er uden for den udførende parts indflydelse. Selvom alle opgaver udføres på den bedst mulige måde, kan man ende med et negativt resultat grundet stærkere eksogene faktorer.

¹¹ Baseline blev i den 1. periode rapport fastsat til 2008. Tallene for 2009 er endnu ikke blevet offentliggjort, og det er derfor ikke muligt at fastlægge en eventuel udvikling.

¹² Ernst & Young har ikke medvirket i forbindelse med indsamlingen af tallene og Brug for alle unge er ansvarlige for deres validitet.

Tabel 3. Antal ungerollemodelbesøg i perioden 2006 til 1. Kvartal 2010, baseret på Brug for alle unges egne interne opgørelser.

	2006	2007	2008	2009	1. kvartal 2010	Forventet mål for hele 2010
Antal ungerollemodelbesøg (centrale)	48	32	28	84	26	45

Der har været en vis spredning i antallet af rollemodelbesøg. I 2006 var der 45 ungerollemodelbesøg, hvilket faldt til 28 besøg i 2008. Herefter skete der dog en voldsom stigning til 84 besøg i 2009. I 2010 er målsætningen for antallet af centrale ungerollemodelbesøg på 45. Det markante fald fra 84 besøg i 2009 til 45 forventede besøg i 2010 skyldes, at de lokale rollemodelkorps vil overtage en stor del af de ungerollemodelbesøg, som Brug for alle unge tidligere arrangerede fra centralt hold. På nuværende tidspunkt er der 12 lokale ungerollemodelkorps spredt udover hele Danmark, der modtager støtte fra Brug for alle unge. Hertil kommer fire korps, som har modtaget støtte og som efterfølgende er blevet lokalt forankret.

Ved neddrøstringen af aktiviteterne fra centralt hold, er det dog vigtigt, at Brug for alle unge er opmærksomme på især to forhold:

1. Ved at have en central forankring hos Brug for alle unge af ungerollemodellerne har man sikret gode forudsætninger for, at konceptet blev ensartet i sit udtryk, i overensstemmelse med hvad vi har registreret i de kvalitative interviews i 1. periode rapport og midtvejsevalueringen. Ved oprettelse af flere lokale rollemodelkorps skal Brug for alle unge være opmærksomme på, at der opstår en "fare" for, at de lokale rollemodelkorps videreudvikler konceptet i forskellige retninger, der potentielt kan skabe et uklart billede af rollemodellerne som en samlet indsats, og som potentielt set også kan miskreditere indsatsen. Dette har vi dog ikke set noget tegn på, hverken i nærværende eller tidligere evalueringer.
2. Endvidere sikrer man med opprioriteringen af de lokale rollemodelkorps et godt fundament for, at ungerollemodellerne kan sprede deres tilstedeværelse i landet og dermed forøge antallet af unge, som indsatsen kan påvirke. Endvidere kan rollemodellerne komme oftere ud til de enkelte skoler. Dermed forbedres forudsætningerne for en større effekt hos tilhørerne.

Med ovenstående in mente finder vi det vigtigt, at Brug for alle unge overvejer, hvorledes de håndterer ændringen i strategien omkring ungerollemodellerne, og hvordan de sikrer, at man på den ene side fastholder et klart koncept, men samtidig sikrer en øget lokal forankring og dermed potentielt set flere tilhørere. En øget lokal forankring kunne eventuelt gå igennem kommunerne som organiserende mellemlid, hvor Brug for alle unge som en central aktør kan have bedre mulighed for at opnå adgang til disse. Netop adgangen til kommunerne er et forhold, som to af Brug for alle unges samarbejdspartnere, Red Barnet Ungdom og Dansk Flygtningehjælp, har efterlyst i afholdte interviews.

3.2.2 Udviklingen i de kvantitative indikatorer

Nedenfor præsenterer vi udviklingen i den kvantitative indikator, der omhandler afgangskaraktererne for 9. klasse eleverne ved de bundne afgangsprøver. Endvidere etablerer vi en baseline for overgangen fra 9. klasse til henholdsvis 10. klasse samt ungdomsuddannelserne, da der endnu ikke findes tilstrækkelig ny data her. Udviklingen i ovenstående indikatorer kan potentielt set vise tendenser i effekten af ungerollemodeller på mellemlangt sigt. Det skal dog nævnes, at vi ikke har mulighed for at trække kvantitative data for de fire effekter, som Brug for alle unge har angivet på mellemlangt sigt i forandringsteorien. Resultaterne af nedenstående kan dog perspektiveres i forhold til disse. Man må eksempelvis formode, at en stigning i karakterniveauet vil betyde bedre forudsætninger for efterfølgende at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse. På samme vis kan en relativ stigning i antallet af personer, der efter tre måneder er registreret på en ungdomsuddannelse, også indikere, at flere unge gennemfører en ungdomsuddannelse.

Indikator 1: Afgangskarakterer for 9. klasseelever ved de bundne afgangsprøver

Nedenfor ses en tabel over udviklingen i karakterer på udvalgte skoler, der har haft besøg af ungerollemodeller. I den 1. perioderapport fastlagde vi baseline til at være 2008, og vi har for første gang mulighed for at vurdere udviklingen i forhold til den ene kvantitative indikator, 'Karakterer ved folkeskolens afgangsprøve i 9. klasse'.

Tabel 4. Ungerollemodeller - udvikling i karakterer for de bundne prøvfag ved folkeskolens afgangsprøve i 9. klasse.

Unge rollemodeller	2008 (7-trinskala (13-skala))	2009 (7-trinskala (13-skala))	Udvikling fra 2008 til 2009 (7-trinskala)
Klostervængets Skole	3,63 (6,80)	4,06 (7,10)	0,42
Blågårdskolen	5,70 (7,90)	4,99 (7,60)	-0,71
Enghøj skolen	5,58 (7,80)	5,10 (7,60)	-0,48
Valhøj Skole	5,41 (7,80)	5,34 (7,70)	-0,07
Skovvangskolen	7,32 (8,60)	6,29 (8,20)	-1,03

Klostervængets skole er den eneste skole, der har haft en positiv udvikling i karakterer. Her er tale om en stigning fra 3,63 til 4,06. De fire andre skoler har alle haft en negativ udvikling i karaktererne, fra et meget lille fald på 0,07 for Valhøj Skole til et fald på 1,03 for Skovvangskolen. Sammenligner man ovenstående udvikling med udviklingen på nationalt niveau, der var forholdsvis stabil, men dog med et mindre fald på 7-trinsskalaen, kan det konkluderes, at man endnu ikke kan registrere en langsigtet effekt af ungerollemodellerne. Det er dog fortsat tidligt at måle på denne indikator, da der vil være en gruppe af elever, der har overværet ungerollemodelbesøg, men som endnu ikke har afsluttet 9. klasse. Eventuelle tendenser, der kan spores på nuværende tidspunkt, vil kræve validering med indikatorernes udvikling i de kommende år. Det skal endvidere understreges, at respondenterne udtrykker, at et rollemodelbesøg isoleret set ikke kan medføre en stigning i karakterer, da denne påvirkning er for lille i forhold til andre (eksogene) faktorer.

Indikator 2: Overgang fra 9. klasse til 10. klasse og ungdomsuddannelser (status efter tre måneder)

Ungerollemodelindsatsen har hovedsageligt fundet sted i 2008, og derfor kan man tidligst forvente at se en effekt i 2009. Da der endnu ikke findes 2009-data for elevers overgang til ungdomsuddannelser, nøjes vi med at etablere en baseline. Vi vil ved senere evalueringer følge udviklingen i denne kvantitative indikator.

Tabel 5. Ungerollemodeller - udvikling i karakterer for de bundne prøvfag ved folkeskolens afgangsprøve i 9. klasse.

Ungerollemodeller		Uoplyst/ukendt	Grundskolen	Ikke kompetencegivende udd.	Gymnasiale uddannelser	Erhvervsfaglige uddannelser
Blågård Skole	2008	9,60%	63,50%	0,00%	25,00%	1,90%
Enghøj skolen	2008	5,10%	30,80%	2,60%	51,30%	10,30%
Klostervængets Høldagsskole	2008	16,70%	54,20%	0,00%	20,80%	8,30%
Skovvangskolen	2008	13,80%	37,90%	0,00%	37,90%	10,30%
Valhøj Skole	2008	5,70%	37,70%	0,00%	43,40%	13,20%

3.3 Kvalitative interviews og observationer

I nedenstående gennemgang af ungerollemodeller vil vi anvende de kvalitative observationer, som vi foretog, da vi overværede de centrale ungerollemodeller på besøg for 8. klasserne på Dyvekeskolen på Amager, ligesom vi også vil anvende de kvalitative interviews, som er blevet foretaget med elever og lokale arrangører fra Dyvekeskolen og Kildevældsskolen. Endvidere er Brug for alle unges samarbejdspartner, den lokale rollemodelkorpskoordinator, i Fredericia-Middelfart blevet interviewet.

Generelt er der positive tilbagemeldinger på rollemodelbesøgene:

"Jeg vil rigtig gerne have besøg af rollemodeller igen." (Elev i 8. klasse)

"Ja! De var fantastiske." (Dreng i 8. klasse svarer på, om han gerne vil have besøg af rollemodellerne igen.)

I de følgende afsnit uddybes respondenternes oplevelse af rollemodelbesøgene, og vi tydeliggør, hvad tilhørerne fandt interessant. Overordnet er det især livshistorierne, som rollemodellerne fortalte, der står særligt klar i erindringen hos de unge tilhørere.

3.3.1 Output og umiddelbare resultater

I forandringsteorien har Brug for alle unge angivet en række forskellige output, som vi vil behandle i nedenstående. I den forbindelse har vi haft fokus på at fastlægge de umiddelbare outputs, som Brug for alle unge har angivet i deres forandringsteori.

Rollemodellen har forstået at indgå i dialog med målgruppen samt taler i øjenhøjde og fremstår troværdig

Ifølge samarbejdspartner Mette Jung er det vigtigt for at opnå en kontakt med de unge, at de pågældende rollemodeller fremstår ægte, og at "ung-til-ung"-tilgangen virker, hvilket understøttes af UU-vejleder Sussie Johansen. Samtalen ung-til-ung skaber en mindre distance mellem den unge rollemodel og tilhørerne, og det er centralt, at de unge kan relatere sig til rollemodellernes historie. Det er en forudsætning for, at de unge tager rollemodellens budskaber til sig, og at de kan relatere til rollemodellen. Derfor er det afgørende, at de unge rollemodeller afspejler den målgruppe, som de skal møde på de enkelte skoler.

"Det var rigtig godt med information fra én fra ens egen generation, for da lærerne på skolen gik i skole, var det en anden tid, hvor alt var anderledes." (Pige i 8. klasse)

"Rollemodelbesøgene er fantastisk gode, fordi de fortæller 'den gode historie'. Rollemodellerne viser de unge, at man kan komme op på hesten igen på trods af meget rod (...). Det er dog vigtigt med ikke alt for gode eksempler - oplægsholderne skal ligne modtagerne. De skal gerne være lidt flossede i kanterne." (UU-vejleder Sussie Johansen)

Det er således vigtigt, at rollemodellen har formået at indgå i dialog med målgruppen, hvilket eksempelvis udtrykkes af pigen fra 8. klasse. I nedenstående afsnit om, hvorvidt tilhørerne kunne relatere til de rollemodellens udfordringer, underbygges dette yderligere.

Tilhørerne kan relatere sig til rollemodellens udfordringer

Umiddelbart kunne tilhørerne relatere sig til de historier, som ungerollemodellerne fortalte, ligesom Ernst og Youngs egne observationer viste, at der under hele seancen var stilhed og koncentration fra elevernes side. I forbindelse med interviewene udtalte en række tilhørere følgende:

"Oplægget omhandlede nogle af de problemer, jeg selv har haft." (Pige i 8. klasse)

"Det var spændende at høre om andres historier. Hvordan de er kommet igennem, samt hvilke muligheder der er efter 10. klasse. Det får mig til at tænke over min egen fremtid. Jeg kan genkende meget fra mit eget liv. Jeg var før bange for at spørge og bede om vejledning på skolen. Det var rigtig godt, da de var sjove og gode til at holde på ens opmærksomhed. Det gav os mange informationer og opmærksomhed omkring mulighederne for at søge informationer på Internettet." (To piger i 8. klasse)

"Der var meget, man kunne nikke genkendende til, eksempelvis at lærerne er dumme, og man er skoletræt. Det hele var rigtig godt. Stor inspiration." (To piger i 8. klasse)

Fortrolighedsrum mellem ungerollemodellen og tilhørerne

Det er endvidere vigtigt, at der under rollemodelbesøget skabes et fortrolighedsrum mellem eleverne. De elever, vi interviewede umiddelbart efter et rollemodelbesøg, var blevet delt op i piger og drenge til gruppediskussionen. I 1. periode rapport gjorde nogle elever opmærksom på, at de syntes, at det var irriterende at blive opdelt i grupper. De ville gerne have hørt, hvad det

andet køn talte om. I midtvejsevalueringens dataindsamling var eleverne i højere grad tilhængere af opdelingen mellem piger og drenge:

"God ide, at vi blev splittet op, så alle kunne komme med sin mening. Det er nemmere at spørge om noget, når man sidder i en lille gruppe." (Dreng i 8. klasse)

"Det var hyggeligt at blive delt op, men ikke nødvendigt for at man turde stille spørgsmål." (To piger, 8. klasse).

"God struktur omkring besøget. Det var godt med en opdeling, da man på den måde fik mere at vide om den mandlige oplægsholder. Man turde stille andre typer af spørgsmål, når læreren ikke var til stede efter opdelingen. Man turde desuden stille andre spørgsmål, når pigerne ikke var der." (Tre drenge, 8. klasse)

Ovenstående citater indikerer, at der blev skabt et fortrolighedsrum i forbindelse med opdelingen af drenge og piger. Det var ikke alle elever, der syntes, at det var en nødvendighed, at de blev delt, men flertallet synes dog at bakke op omkring opdelingen. Endvidere udtalte enkelte elever også, at det var godt, at lærerne ikke var til stede under den efterfølgende opdeling. Det gav dem mulighed for at stille andre typer spørgsmål end de ellers ville.

Der er afsat god tid til dialog

Vi spurgte de interviewede ind til den afsatte tid til dialog, og generelt virkede både arrangørerne og de unge tilhørere tilfredse, og derfor intensiverede vi fokus til andetsteds.

Rollemodellen er blevet briefet og forberedt til mødet

Vi interviewede ingen rollemodeller, derfor er det ikke muligt at vurdere, om rollemodellerne er blevet briefet og forberedt inden mødet. Vi spurgte de to arrangører, som vi havde kontakt med i den nye dataindsamling, om, hvordan de havde fastlagt, hvad rollemodellerne skulle fortælle. Her blev det fortalt, at der havde været dialog mellem arrangøren og rollemodelkorpsset, inden rollemodelbesøget blev afholdt. Dermed er forudsætningerne for, at rollemodellerne kunne være blevet briefet fastlagt, men om det reelt er sket, kan vi ikke måle. At de interviewede generelt var godt tilfreds med mødet indikerer, at rollemodellernes budskaber var relevante for den pågældende målgruppe. Dette tyder på, at rollemodellerne har været tilstrækkeligt forberedt og briefet til møderne.

Kvalificeret viden om ungdomsuddannelserne og Flere søger hjælp hos vejlederne

På rollemodelbesøget på Dyvekeskolen gjorde den ene mandlige rollemodel, Ibrahim, meget ud af at fortælle, hvor bred skaren af uddannelser er i Danmark. I en af drengegrupperne, hvor man diskuterede uddannelse, var der fx følgende dialog:

Rollemodel, Ibrahim: "Ved I hvor mange uddannelser, der er i Danmark?"

Elev 1: "32".

Elev 2: "56".

Elev 3: "Over 100".

Ibrahim: "Der er næsten 1.100 uddannelser i Danmark. Lige gyldigt hvilken uddannelse I vælger, så er der næsten altid en ny vej at tage, hvis I har valgt forkert - vejen ender aldrig blindt. Danmark er et af de eneste steder i verden, der giver jer penge for at uddanne jer, og hvor alle kan få en uddannelse."

Ovenstående illustrerer, at der i 8. klasse kan være elever med en begrænset viden om det danske uddannelsessystem, og rollemodellen kan bidrage til at øge denne viden. Da vi efterfølgende spurgte to af de drenge, der havde overværet rollemodelbesøget, om det danske uddannelsessystem, svarede de, at de havde fået et nyt perspektiv på det danske samfund, og at man er heldig, at man kan få gratis uddannelse og SU. Endvidere bekræftede flere elever efter rollemodelbesøget, at de ville søge hjælp hos deres vejledere, ligesom de ville koble det med besøg på forskellige hjemmesider.

"Jeg vil spørge skolevejlederen og kigge på en hjemmeside, der beskriver, hvad man skal være god til i forhold til bestemte uddannelser." (To piger fra 8. klasse)

"Vi vil bruge vejlederen til at få råd og søge information på nettet." (Tre drenge fra 8. klasse)

Flere unge har fået handlestrategier i forhold til familiepres

I de kvalitative tilbagemeldinger, både interviews og observationer, blev der brugt meget tid på at diskutere forældrenes forventninger til deres børns uddannelse, og hvordan de unge håndterede dette. Dette var ligeledes et emne, der blev behandlet i den 1. perioderapport. De unge ser i ungerollemodellerne et eksempel på, at det kan lade sig gøre at overbevise sine forældre om sit uddannelsesvalg, selvom der er store udfordringer forbundet hermed. Samarbejdspartner Mette Jung beskriver, at rollemodellerne fortæller om, at det er en kamp, men at det også er vigtigt at stå fast på, hvem man er. Mange af de unge sidder med den oplevelse, at forældrene har ofret alt for dem ved at rejse til Danmark, og derfor skal de leve op til deres forventninger. Dette understøttes af arrangør Anne Kira Andersen fra Dyvekeskolen, der beskriver, at det har givet de unge lys i øjnene at se, at der er en rollemodel, der er kommet igennem med sit valg over for sine forældre. Her skabes et potentiale for en effekt af rollemodelbesøget. I observationsstudierne gjorde den mandlige rollemodel, Ibrahim, i et fællesoplæg opmærksom på, at hans far havde givet ham stor støtte i hans studie som markedsføringsøkonom på trods af, at han ikke vidste særlig meget om studieretningen. Rollemodellernes historie kan tilsyneladende bidrage til at give inspiration og motivation til at få taget denne svære samtale derhjemme, men hvorvidt det sker ligger uden for rammerne af denne evaluering.

"Vi snakkede meget om, når man bliver presset af sin familie. En nævnte eksempelvis at hans forældre ville have, at han skulle være læge, men han ønskede at blive pladesmed. Vi lærte, at man skal være realistisk omkring sin fremtid i forhold til egne evner og interesser. Man skal vælge ud fra, hvad man er god til." (To piger fra 8. klasse)

"Vi fik gode råd om, hvordan man håndterer, at ens forældre ønsker én til at tage en bestemt uddannelse. De fortalte, hvor man kan få hjælp, og at det eksempelvis kan være hos sin vejleder." (Pige i 8. klasse)

Forældrene har meget store forventninger til deres børns uddannelse, hvilket er i overensstemmelse med 1. perioderapports konklusioner. De efterfølgende interviews afspejlede også, at netop den svære snak med sine forældre omkring uddannelsesvalg var noget, der var blevet diskuteret i forbindelse med rollemodelbesøget. Budskabet omkring de forældreproblematikker, der kan opstå ved uddannelsesvalg for unge af anden etnisk herkomst end dansk, kan være forbundet med en vis berøringsangst. Her er det en fordel, at budskabet leveres af en ung person, der afspejler målgruppen:

"De unge kan bedre håndtere den diskussion, for der er jeg "bare" en dansk kvinde. Hvis du vejleder tosprogede, skal du have en stor respekt for, at det ikke er fordi, de er dumme og ikke ved, at et bestemt uddannelsesvalg ikke er realistisk, men at de balancerer mellem det realistiske og forældrenes forventninger. Der ligger en stor opgave i forhold til forældre og for forælderrollemodeller. De forældre, jeg mest har brug for at snakke med, kommer ikke, når jeg tilbyder mig som vejleder, fordi enten forstår de det ikke, eller også kikser det, og der er jeg meget afhængig af klasselærere og skoler, og hvordan de håndterer det. Forældrene kan ikke bare indse det, og det er et stort pres for den unge" (Mette Jung, samarbejdspartner).

Motivation og inspiration

I interviewene spurgte vi både de unge tilhørere og arrangørerne, om de mente, at rollemodeloplæggene påvirkede de unges motivation og inspiration i forhold til at tage en uddannelse, hvilket blev bekræftet af respondenterne. I nedenstående fremhæves, at særligt rollemodellens livshistorie bidrager med den øgede motivation og inspiration.

"Jeg kan fortælle rollemodellernes historie til mine venner med problemer, så de kan høre, at andre har haft det værre og er kommet igennem." (Elev i 8. klasse)

"Jeg kunne godt lide hans livshistorie - det inspirerede og motiverede mig." (Dreng i 8. klasse)

"Jeg har fået mere motivation til at få gennemført skolen." (Dreng i 8. klasse)

"Jeg vil kunne huske ham og hans historie, og det vil nok kunne være en motivation til at gennemføre gymnasiet. Det var godt, at han fortalte om gymnasiet og sport, og hvordan han ligesom tacklede det." (Dreng i 8. klasse)

Elevernes opfattelse understøttes af en arrangør, der har oplevet en forskel i elevernes motivation, og som oplever, at eleverne virker mere reflekterede omkring deres uddannelsesvalg. Således har de gjort sig tanker om, hvilken uddannelsesretning de gerne vil søge, og om hvordan man kan opnå dette.

Den øgede motivation og inspiration kan give et muligt fundament for, at de unge kan foretage nogle aktive valg i forhold til deres uddannelse. Rollemodellernes effekt kan endvidere udspringe i, at de unge får mere realistiske forventninger til sig selv, hvilket kan medvirke til, at flere unge træffer et uddannelsesvalg i overensstemmelse med deres kvalifikationer.

"Jeg vælger nu 10. klasse, da rollemodellen nævnte, at mange ikke er modne nok efter 9. klasse." (Pige i 8. klasse)

"Hun spurgte: "Hvad vil du være, når du bliver stor?" Når man så svarede, spurgte hun: "Ved du, hvad det vil sige at være ingeniør for eksempel?" Og det ved vi jo ikke." (Elev i 8. klasse)

"De 8. klasser, vi var ved sidste år, har jeg været i gang med at lave uddannelsesplaner på, på de skoler, hvor jeg selv er. Jeg har ikke indstillet nogen til optagelsesprøve på gymnasiet,¹³ det har jeg altid før haft. Måske fordi de har hørt nogle historier om, at man kan tage 10. klasse, har jeg i år ikke haft de to-talt urealistiske, der søger optagelse på gymnasiet ved optagelsesprøve (...) De har været mere afklarede i år, og jeg har ikke skullet diskutere med nogen. Der er blevet snakket rigtig meget om det, og det er min fornemmelse, at det har en effekt." (Samarbejdspartner Mette Jung)

Det tyder ydermere på, at rollemodelbesøg har en effekt i forhold til, at de unge bliver mere reflekterede omkring deres uddannelsesvalg og får udvidet deres horisont i forhold til uddannelsesmuligheder. Således udtalte en pige, at rollemodelbesøget har fået hende til at tænke længere fremad omkring sit uddannelsesvalg, hvilket underbygges af arrangørens oplevelse:

"Man lærer at tænke fremad i forhold til, hvilke fag man får brug for i gymnasiet eller i forbindelse med anden uddannelse. Det blev klart, at sprog er vigtige i forhold til arbejdsmarkedet. Rollemodelbesøget fik mig til at overveje, hvad jeg vil." (Pige i 8. klasse)

"Vi har haft kæmpe glæde af rollemodelbesøget. Eleverne går og taler om, hvad man kan blive og om at besøge skoler, og de har lavet private aftaler med rollemodellerne om at mødes og besøge skoler sammen." (Arrangør Anne Kira Andreassen)

De kvalitative tilbagemeldinger fra samarbejdspartneren og arrangører giver dog udtryk for, at den potentielle effekt af et rollemodelbesøg hænger sammen med, om der følges op på besøget fra klasselærere og vejledere, og om det er et led i en større indsats. Brug for alle unge har oplyst, at de har udarbejdet materiale til forberedelse og opfølgning på rollemodelbesøg, samt at der afprøves metoder til et mere intensivt forløb.

Fritidsaktiviteter

Ved de rollemodelbesøg, hvor vi foretog interviews, havde der været en mindre diskussion om fritidsaktiviteter, men generelt var det ikke et emne, der blev fokuseret på i de forskellige rollemodelbesøg. Det er derfor ikke muligt at komme med konkluderende bemærkninger om, hvorvidt eleverne opnåede en større indsigt i de tilbud, der er i lokalområdet, betydningen af at være aktiv i fritiden, samt om de føler sig mere motiveret og inspireret til at deltage i foreningslivet.

Politisk indflydelse og fastholdelse - afledte effekter

Mette Jung, lokal rollemodelkoordinator fra Fredericia-Middelfart, fremhæver to afledte effekter af rollemodelbesøgene, som ikke findes i Brug for alle unges forandringsteori. Man kan overveje at indarbejde disse, da det i højere grad vil afspejle bredden af mulige effekter. Det skal dog klarlægges, om de afledte effekter, man oplever i Fredericia-Middelfart, er unikke, eller om de også gør sig gældende for de 15 andre lokale rollemodelkorps. I interviewet med Mette Jung udtaler hun bl.a., at det lokale rollemodelkorps har spillet en rolle som sparring for politi-

---

¹³ Elever indstilles til optagelsesprøve, hvis de ikke erklæres egnede.

kerne i integrationsmæssige spørgsmål i lokalområdet. Der findes endvidere en afledt effekt for ungerollemodellerne selv, hvilket tydeliggøres i nedenstående:

"Rigtig mange vil gerne være med, og der er kæmpe prestige i at være en del af det, og det gør jeg meget ud af. Når de fx søger på uddannelse skriver jeg, at de har været rollemodeller, det er der identitet i. (...) Det er også forstærkende at blive rollemodel, og jeg har nogle stykker, som jeg er sikker på, at vi kommer til at se i samfundsbilledet. Jeg har en, som hænger lidt tyndt i sin uddannelse, men som bliver, fordi han gerne vil blive ved med at være rollemodel. Det gør også en forskel for selvtilliden." (Mette Jung, samarbejdspartner)

Centrale og lokale rollemodeller

I 1. periode rapport interviewede vi lærere og elever, der havde oplevet både centrale og lokale rollemodeller. Her var konklusionen, at der ikke herskede nogen nævneværdig forskel på den måde, som tilhørerne opfattede budskabet på, og måden hvorpå man udførte selve rollemodelbesøget. I den nye dataindsamling interviewede vi både personer og arrangører, der havde oplevet et centralt og et lokalt rollemodelbesøg. Det er stadigvæk vores indtryk, at der i forhold til selve leveringen af budskaberne ikke kan spores en nævneværdig forskel mellem det centrale og det lokale rollemodelkorps, da de er bygget op omkring samme fremgangsmåde. Det skal dog anerkendes, at der potentielt set kan være en forskel, men vi kan ikke registrere denne i de interviews, vi har gennemført med tilhørerne og arrangørerne. Den lokale rollemodelkoordinator, som vi interviewede, pegede dog på en række forskelligheder.

De lokale rollemodelkorps har ifølge Mette Jung en række forskellige styrker i forhold til de centrale rollemodelkorps, hvilket både kan komme til udtryk i forbindelse med selve oplægget samt efterfølgende. En styrke ved de lokale rollemodeller er, at de unge kan møde rollemodellen i lokalsamfundet og derfor bedre kan relatere til rollemodellens historie og dermed løbende følge op efter besøg på uddannelsen mv. Derudover beskriver Mette Jung, at der er forskel på de integrationsmæssige problematikker, som man oplever rundt om i landet, og dette kan de lokale rollemodeller i højere grad tage højde for ved at have forståelse for de problematikker, der findes i nærområdet.

På trods af, at de lokale rollemodelkorps har en række styrker i forhold til de centrale, understreger Mette Jung, at det stadig er meget væsentligt for det lokale rollemodelkorps at have en tilknytning til det centrale niveau. For det lokale rollemodelkorps giver en kobling til Brug for alle unge og Integrationsministeriet som centrale aktører flere fordele. For det første spiller Integrationsministeriet en rolle for legitimiteten af de lokale rollemodelkorps, da det giver "power", at man kan henvise til en central aktør. For det andet giver det rollemodeller i det lokale rollemodelkorps noget, at de kan henvise til, at de er en del af en større indsats. For det tredje giver en tydelig forbindelse mellem det lokale og det centrale rollemodelkorps også noget i forhold til vidensdeling, da de lokale rollemodeller i forbindelse med 'rollemodelcamps' får mulighed for at udveksle erfaringer med andre rollemodelkorps. Endelig kan de lokale rollemodelkorps kaste et positivt lys tilbage på Integrationsministeriet.

3.4 Sammenfatning

Karakterniveauet for de udvalgte skoler er faldet for fire ud af de fem evaluerede skoler, og det er dermed ikke muligt at spore en entydig effekt hos de evaluerede skoler. Indikatoren, der vedrører overgang til ungdomsuddannelse, etablerer udelukkende en baseline, da der endnu ikke findes 2009-data her. Det skal dog anføres, at det endnu er tidligt at måle på de kvantitative indikatorer, da der vil være elever, der har oplevet et rollemodelbesøg, men som endnu ikke har afsluttet 9. klasse endnu.

I den kvalitative analyse er tilbagemeldingerne generelt af meget positiv karakter. Flere respondenter, både voksne og unge, giver udtryk for, at rollemodelbesøget giver de unge en øget viden om det danske uddannelsessystem og flere perspektiver på de uddannelsesmuligheder, der findes. Der er potentiale for, at denne øgede refleksion kan have en effekt, idet flere unge vælger en ungdomsuddannelse i overensstemmelse med deres kvalifikationer. Således var der unge, der gav udtryk for, at de på baggrund af, at de kunne relatere til rollemodellernes historier, havde fået mere motivation og mere kvalificeret viden om uddannelsesmuligheder. Endvide-

re kan rollemodelbesøget bidrage til de unges håndtering af forældrepres ved uddannelsesvalg i form af motivation og inspiration, da de kan se, at nogle af rollemodellerne er lykkedes med at overbevise deres forældre omkring valg af uddannelse.

4. Evaluering af forælderrollemodellerne

Forælderrollemodellerne er en indsats, der er opbygget omkring samme koncept som ungerollemodellerne, men dog med en anden målgruppe. Målgruppen her er forældrene til børn med anden etnisk herkomst end dansk. I nedenstående kapitel præsenteres både kvantitative og kvalitative resultater af evalueringen af forælderrollemodellerne. Resultaterne bygger både på data indsamlet ved udarbejdelsen af 1. perioderapport og ny data indsamlet ved midtvejsevalueringen. Fra 1. perioderapport fremhæves følgende iagttagelser for forælderrollemodelindsatsen:

- Nogle forældre nævner konkret, at enten de eller et familiemedlem har ændret holdning til uddannelse og opdragelse efter deltagelse i et møde med forælderrollemodellerne.
- På mellemlangt sigt blev der ikke registreret en effekt på grundskoleniveau, men der gives udtryk for positive umiddelbare effekter, eksempelvis at rollemodelbesøget har bidraget til en forbedring i skole-hjem-samarbejdet og med personlig kontakt mellem skole og tosprogede forældre.

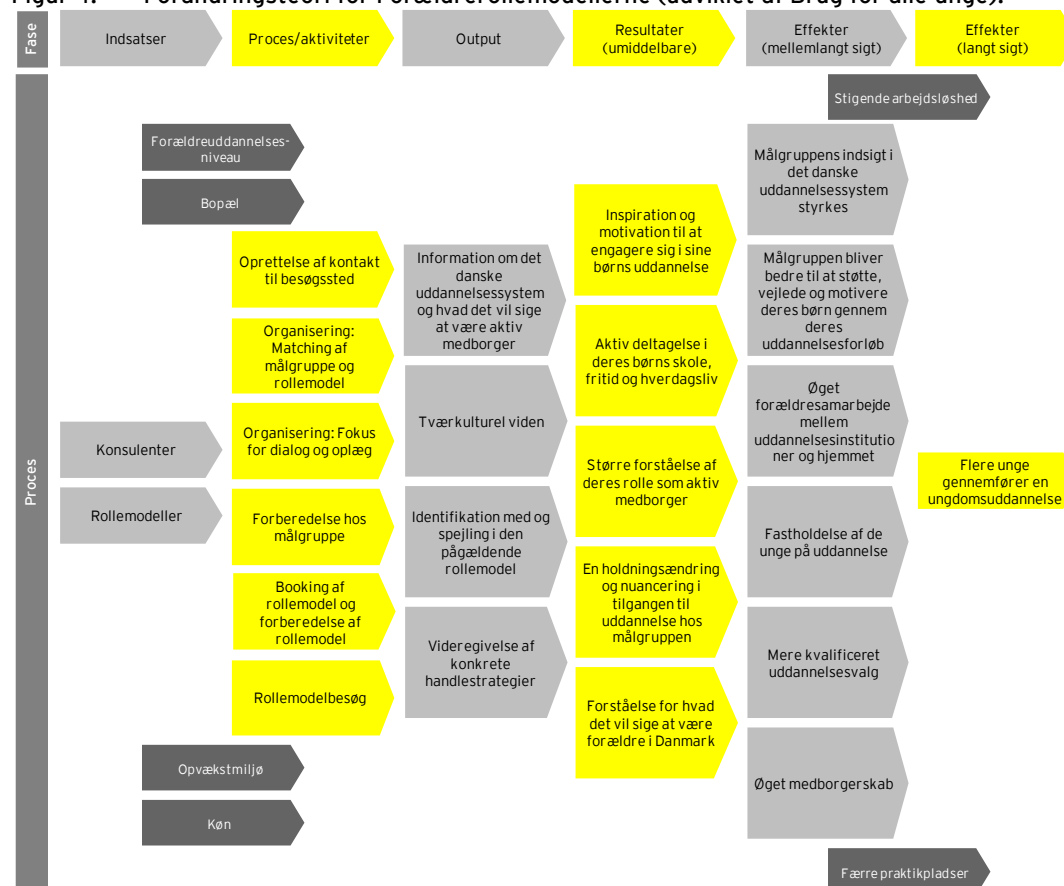
I denne rapport suppleres ovenstående med en række nye iagttagelser, der vil blive gennemgået nedenfor.

I relation til 1. perioderapports resultater og de nyere resultater skal det nævnes, at data er indsamlet på forskellige tidspunkter. Således blev data i forbindelse med den 1. perioderapport indsamlet et stykke tid efter, at rollemodelbesøgene var blevet afholdt, og dermed kan de pågældende personer have haft mulighed for enten selv at ændre holdning eller påvirke et familiemedlem til det. Denne effekt kan umiddelbart ikke spores, når man interviewer de pågældende personer direkte efter rollemodelbesøgene, men til gengæld kan de komme med konkrete indtryk, som på sigt - ud fra en forandringsteoretisk betragtning - kan medføre effekter.

4.1 Forandringsteori for forælderrollemodellerne

I nedenstående figur præsenterer vi Brug for alle unges forandringsteori for forælderrollemodelindsatsen. De kvalitative interview og observationer vil især blive brugt til at fastlægge output og de umiddelbare resultater, som vil kunne ses som en konsekvens af forælderrollemodelbesøgene. De konkrete effekter på både mellemlangt og langt sigt af forælderrollemodellerne vil blive angivet i gennemgangen af de kvantitative indikatorer.

Figur 4. Forandringsteori for Forældrerollemodelerne (udviklet af Brug for alle unge).

4.2 Analyse

I det nedenstående præsenterer vi analysen, som er blevet udarbejdet på baggrund af følgende data:

- Antallet af centrale forældrerollemodelbesøg (opgørelse foretaget af Brug for alle unge).¹⁴
- Udviklingen i de kvantitative indikatorer (effekt fastlægges dog kun for udvikling i karaktererne ved folkeskolens obligatoriske afgangsprøver i 9. klasse, da der endnu ikke foreligger ny data for overgang til ungdomsuddannelser).¹⁵
- Kvalitative interviews med tilhørere og lokale arrangører på de enkelte skoler.

4.3 Antallet af forældrerollemodelbesøg

Brug for alle unge har igennem de seneste år opgjort antallet af centrale forældrerollemodelbesøg med henblik på at kunne følge udviklingen i besøgsantallet, samt hvilke institutioner de besøger.

Tabel 6. Brug for alle unges egen opgørelse over antallet af forældrerollemodelbesøg fra 2006 til 1. kvartal 2010.

	2006	2007	2008	2009	1. kvartal 2010	Forventet mål for hele 2010
Antal forældrerollemodelbesøg	18	17	14	36	10	45

¹⁴ Ernst & Young har ikke medvirket i indsamlingen af tallene og Brug for alle unge er ansvarlige for deres validitet.

¹⁵ Baseline blev i den 1. periode rapport fastsat til 2008. Tallene for 2009 er endnu ikke blevet offentliggjort, og det er derfor ikke muligt at fastlægge en eventuel udvikling.

Som det fremgår af ovenstående har der i perioden 2006 til 2008 været et relativt stabilt antal forælderrollemodelbesøg. Der er dog sket en voldsom stigning fra 2008 til 2009 fra 14 til 36 forælderrollemodelbesøg, en samlet stigning på 257 pct. Såfremt Brug for alle unge indfrier sit mål for 2010 på 45 besøg, vil der være tale om en stigning på 25 pct. fra 2009 til 2010.

Ovenstående tal viser med al tydelighed, at der er kommet øget fokus på forælderrollemodelbesøgene fra Brug for alle unges side. Dette skyldes formodentligt, at ungerollemodelbesøgene er blevet neddroset i antal. Brug for alle unge har i 2010 oprettet de første lokale forælderrollemodelkorps og derved taget de første skridt til at sikre en lokal forankring af denne indsats. Brug for alle unge bør være opmærksomme på de anbefalinger vi har givet i forbindelse med at sikre et klart koncept samt at sikre en central styring og påvirkning af de lokale rollemodelkorps.

4.4 Udviklingen i de kvantitative indikatorer

Nedenfor ses en tabel over udviklingen i karakterer på udvalgte skoler, der har haft besøg af forælderrollemodeller. Det skal dog nævnes, at vi ikke har mulighed for at trække kvantitative data for alle seks effekter, som Brug for alle unge har angivet, på mellemlangt sigt. Indikatoren omkring antallet af personer, der efter tre måneder stadig er i uddannelse, kan sige noget om en effekt på mellemlang sigt. Et højere karakterniveau må ligeledes forventes at kunne understøtte en langsigtet effekt for, om flere unge gennemfører en ungdomsuddannelse.

Tabel 7. Forælderrollemodeller - udvikling i karakterer ved folkeskolens afgangsprøve i 9. klasse

Forælderrollemodeller	2008 (7-trinsskala (13-skala))	2009 (7-trinsskala (13-skala))	Udvikling fra 2008 til 2009 (7-trinsskala)
Kildemarksskolen	5,87 (8,00)	6,24 (8,10)	0,38
Sønderkærskolen	4,92 (7,50)	4,94 (7,50)	0,02
Skovvangskolen	7,32 (8,60)	6,29 (8,20)	-1,03

Af tabellen ses, at karaktererne generelt har ligget forholdsvis stabilt. Kildemarksskolen har haft en svag stigning fra 5,87 i 2007 til 6,24 i 2008, Sønderkærskolen kan stort set beskrives som værende neutral, mens Skovvangsskolen har haft et markant fald fra 7,32 i 2007 til 6,29 i 2008. Der kan tilsyneladende ikke spores en generel effekt i forhold til alle skolerne, da en har oplevet en flot positiv stigning, en anden er forblevet neutral, mens en tredje har oplevet et markant fald. Ovenstående udvikling skal ses i sammenhæng med det mindre fald, der er sket på nationalt niveau på 7-trinsskalaen.

I nedenstående tabel ses fordelingen af elever, der overgår til en ungdomsuddannelse og stadig er tilmeldt efter tre måneder, for de tre udvalgte skoler. Nedenstående fungerer ligesom ved de unge rollemodeller udelukkende som etablering af baseline.

Tabel 8. Forælderrollemodeller - elever, der overgår til ungdomsuddannelser og stadig er tilmeldt efter tre måneder

Forælderrollemodeller		Uoplyst/ukendt	Grundskolen	Ikke kompetencegivende udd.	Gymnasiale uddannelser	Erhvervsfaglige uddannelser
Kildemarksskolen	2008	4,40%	39,70%	0,00%	38,20%	17,60%
Skovvangskolen	2008	13,80%	37,90%	0,00%	37,90%	10,30%
Sønderkærskolen	2008	10,50%	47,40%	0,00%	31,60%	10,50%

4.5 Kvalitative interviews og observationer

De følgende kvalitative resultater baserer sig på data indsamlet ved interviews med en arrangør af et forælderrollemodelbesøg i en mødregruppe¹⁶ i Værebroparken samt fire deltagere ved rollemodelbesøget. Ved udarbejdelsen af 1. periode rapport interviewede vi deltagere og arrangører fra forælderrollemodelbesøg på fire skoler. Mødrene, som vi interviewede i midtvejseva-

¹⁶ Mødregruppen fra Værebroparken er en gruppe af mødre, der har født et barn for nylig.

lueringen, adskiller sig en anelse fra forælderrollemodellernes kernemålgruppe, da fokus er på, at de får gennemført en uddannelse og ikke "går i stå" efter, at de har født. De citater, vi præsenterer nedenfor, vil derfor have fokus på netop mødrenes egen uddannelse, hvilket kan beskrives som værende en afledt effekt af forælderrollemodellerne. Derfor vil nærværende analyse også have mindre fokus på forandringsteorien, end det er tilfældet i afsnittene omkring ungerollemodeller og lektiecaféer.

Generelt er der positiv tilbagemelding på rollemodelbesøgene, både fra den direkte målgruppe og forældre:

"Det var godt, det viser vejen til, hvordan man kan være mor og opdrage [sine børn]." (Kvinde, Værebroparken)

"Oplæggene gjorde et stort indtryk. Lærte meget om opdragelse, ernæring, sundhed og andre vigtige emner. Rollemodellerne var rigtig gode til at svare." (Forælder, Sønderkærskolen)

"Der var mange, der var glade for, at rollemodellerne kom ud til skolen - der var mange forældre, der deltog." (Forælder, Sønderkærskolen)

Samt fra arrangørerne af forælderrollemodelbesøgene:

"Forældrene har været glade for møderne og vil gerne have flere af dem. Der har været en rigtig god diskussion, men der var også uenighed internt i gruppen - særligt i forhold til hvor meget man skal integreres vs. hjemlandskultur." (Forældreambassadør på Kildemarksskolen)

"Vi havde besøg af forældre rollemodel fra Odense. Hun blev bombarderet med spørgsmål fra forældre. Vores erfaringer var rigtig gode, og forældrene var meget engagerede." (Forældreambassadør på Kildemarksskolen)

Dog skal det også nævnes, at den lokale arrangør af rollemodelbesøget i Værebroparken havde været utilfreds med prioriteringen af emner fra den pågældende rollemodels side, hvilket hun pointerede. Hun havde ønsket, at der var mere fokus på uddannelse og på, hvordan man klarer sig som ny i Danmark, frem for kost og børneopdragelse. Hun understregede dog samtidigt, at hun generelt syntes godt om rollemodelbesøgene.

4.6 Output og umiddelbare resultater

I forandringsteorien har Brug for alle unge angivet en række forskellige output, som vi vil behandle i nedenstående. I den forbindelse har vi haft fokus på at fastlægge de umiddelbare outputs, som Brug for alle unge har angivet i deres forandringsteori.

Information om det danske uddannelsessystem og at være aktiv medborger, Tværkulturel viden samt Videregivelse af konkrete handlestrategier

Generelt har tilhørerne til forælderrollemodelbesøgene været meget interesserede i at opnå viden om samfundet og få at vide, hvor de kunne finde yderligere information, især hvad angår deres egen uddannelse og børneopdragelse. Fra nogle kvinder var der et ønske om mere konkret information vedrørende eksempelvis uddannelsesvejledning.

"De stillede rigtig relevante spørgsmål: jeg vil gerne være sosu, hvad skal jeg gøre? Hvordan fik du lov af dine forældre? Min svigermor giver mig ikke lov til at læse, hvad gør man så? Min svigermor blander sig i børneopdragelse, hvad skal jeg gøre?" (Arrangør, Værebroparken)

"Der kunne godt være lidt mere uddannelsesvejledning, fx hvem man kan kontakte, og hvor på nettet man kan finde information." (Kvinde, Værebroparken)

En kvinde i Værebroparken fandt oplæggets uddannelsesfokus mindre relevant, da hendes primære hensyn var at bruge tid med sine børn, og dette oplevede hun som svært at forene med selv at tage en uddannelse. I Værebroparken var der et modsætningsforhold mellem nogle af kvindernes forventninger til besøget og arrangørens forventninger. Nogle kvinder ønskede, at der i højere grad blev diskuteret børneopdragelse frem for uddannelse, mens arrangøren ønskede, at der blev diskuteret uddannelse.

Identifikation med og afspejling i den pågældende rollemodel

Det fremhæves, at rollemodellens baggrund er central for relevansen af besøget. Målgruppen skal kunne relatere sig til den historie, rollemodellen fortæller. I Værebroparken havde de tidligere haft besøg af rollemodeller, hvis historier ikke var så relevante for mødrene. I 1. periode-rapport blev det konkluderet, at forælderrollemodelbesøgenes styrke var, at der tales til forældre 'i øjenhøjde', hvilket kan medføre, at forældrene starter en debat og kan dele erfaringer og bekymringer. Rollemodellernes klare styrke er, at de viser med deres egen historie, at man kan være velintegreret og samtidig loyal over for sine rødder. Vigtigheden af den personlige historie fremhæves også af kvinderne i Værebroparken, og generelt fremstår rollemodellens person som central for at skabe den rette dialog som følge af rollemodelbesøget, hvilket beskrives af flere tilhørere:

"Det bedste var, at man kunne relatere sig til oplæggene, og at oplæggene førte til diskussion blandt forældre, der havde samme udfordringer." (Forælder, Sønderkærskolen)

"Det var meget godt at høre om, hvad udlændinge oplever i Danmark. Det er en god ide med rollemodeller. Hun var god. Det var godt at høre om udlændinge, der kæmper for at blive integreret og for sin familie, og som har vilje til at uddanne sig, også for sine børn. Det var meget vigtigt, et godt synspunkt." (Kvinde, Værebroparken)

"Det var rigtig godt med besøg, hun var et godt forbillede. Hun giver en et spark til at komme videre." (Kvinde, Værebroparken)

"Det havde betydning, at hun selv er flygtning, og hvordan hun klarer sig. Det har betydning. Jeg har selv mistet nogle år, hvis jeg havde gjort som hende, kunne jeg være læge nu". (Kvinde, Værebroparken)

Dette understreges af arrangørerne, der ligeledes lægger stor vægt på vigtigheden af matchet mellem rollemodel og målgruppe:

"Vi havde kun én rollemodel. Det er godt hvis, der kommer en blanding, fx en fra Somalia, en fra Pakistan og en fra Tyrkiet. Det er rart at se en fra fx Tyrkiet, der er nået så langt, hvis man er tyrker. Det giver en rar og positiv fornemmelse (...). Rollemodellen skal være en rollemodel, en der ikke er født i Danmark, en der fortæller om sine historier, hvilke problemer hun har haft i forhold til dansk kultur og integration, og hvordan hun har kæmpet, og hvad hun er nu." (Arrangør, Værebroparken)

"Det bedste er, at det får dem til at tænke. De hører andres historie. Hun har samme historie som mig, har haft alle de samme problemer med svigerforældre, voldelig mand, og hun har kæmpet videre. Det sætter i gang at: "jeg skal også gøre noget med mit liv". Det skal være én ligesom dem selv. Så tør de stille spørgsmål, fordi de er som dem. Hvis det er en dansker holder de sig lidt tilbage og er måske bange for, at der bliver grint af dem." (Arrangør, Værebroparken)

"Rollemodellen havde stor respekt fra tilhørerne. Havde livserfaring og var velformuleret - var god til at tale med kvinderne. Det er en styrke at være velintegreret uden at have mistet identitet, kultur, religion." (Forældreambassadør på Kildemarksskolen)

Ovenstående viser, at både arrangørerne og forældrene er opmærksomme på vigtigheden af, at det er en rollemodel, som de enkelte forældre kan relatere til. Dette stiller krav, hvis man har at gøre med en række forældre, hvor der er enten en kulturel eller kønsmæssig diversitet. Således nævner en af arrangørerne, at det er vigtigt, at det er en tyrkisk rollemodel, der holder oplæggene for de tyrkiske forældre. Dette var ligeledes noget, der blev diskuteret i 1. perioderapport, hvor der havde været et forælderrollemodelbesøg, hvor to yngre kvinder havde holdt et oplæg for primært arabiske fædre, og hvor de oplevede problemer med at få skabt lydhørhed hos tilhørerne.

Resultater af forælderrollemodellerne

I Værebroparken kan oplægget have haft en effekt for de kvinder, som fandt emnet relevant. De fik motivation og blev inspireret af, at rollemodellen selv havde gennemført sin uddannelse, selvom det havde været en kamp og på trods af, at hun havde børn. Der synes således at være en afledt effekt i forhold til at få kvinderne selv motiveret til at gennemføre en uddannelse. Hvorvidt rollemodelbesøget har en effekt på længere sigt er svært at sige, da udsagnene ikke giver konkrete eksempler på, at kvinderne har ændret holdning eller adfærd. Den inspiration og

det håb, rollemodellen kan vække i kvinderne, kan ud fra en forandringsteoretisk synsvinkel rumme en potentiel effekt på længere sigt. På de fire skoler, Ernst & Young besøgte ved udarbejdelsen af 1. periode rapport, blev der givet udtryk for ændringer i konkrete handlinger, enten fra dem selv eller et familiemedlem.

"Det gør en forskel." (Kvinde, Værebroparken, om effekten af rollemodelbesøget)

"Jeg har fået inspiration til, hvordan man kan klare en uddannelse, når man har to børn. Jeg har selv to børn. Hun har givet mig håb." (Kvinde, Værebroparken)

"Det sætter lidt i gang i deres hoved. Hvad var det de snakkede om med mine fremtidsplaner, det rører et eller andet sted. En mor fortalte mig, at hendes barsel var færdig, og hun vidste ikke, hvad hun nu skulle gøre. Så nu er hun begyndt at tænke lidt over fremtidsplaner (...) Det virker med forældrene, det er altid forældrene, der skal mobiliseres - især mødrene. Der kommer en effekt, hundrede procent. Fordi rollemodellens rolle er at vise, hvad det kan gøre. De kommer og siger: Jeg har tre børn og kom her som 30-årig, og jeg skal lære sproget for at give mine børn en stolthed. Hvis de hører dette gang på gang, det virker, det gør det. Men det skal være en rigtig rollemodel, en der kommer og fortæller en historie." (Arangør, Værebroparken)

4.7 Sammenfatning

Ovenstående gennemgang af forælderrollemodellerne viste ikke resultater i de kvantitative indikatorer, der er forholdsvist stabile. Det skal her tilføjes, at det er for tidligt at måle på indikatoren vedrørende overgang til ungdomsuddannelser, og her er der blot blevet fastlagt en baseline.

Ovenstående gennemgang af forælderrollemodellerne indikerer, at der findes en oplevet afledt effekt af forælderrollemodellerne. Det kvalitative data viser således, at der er respondenter, der giver udtryk for, at de har fået mere viden om egen uddannelse og ønsker at søge mere information omkring dette. En kvinde har endvidere fået inspiration til at klare uddannelse, selv om hun har børn. Den afledte effekt at kvinderne opnår øget inspiration og motivation til selv at gennemføre deres egen uddannelse, kan i sidste ende bidrage til, at flere gennemfører en ungdomsuddannelse, hvilket er den langsigtede effekt af forælderrollemodellerne. Derudover vil mødrenes egen uddannelse - set ud fra en forandringsteoretisk synsvinkel - også være første skridt på vejen til, at deres egne børn gennemfører en ungdomsuddannelse.

5. Evaluering af lektiecaféerne

Lektiecaféer er en indsats, som Brug for alle unge har gennemført igennem en længere årrække. Til evaluering af lektiecaféerne har vi både benyttet de data, der blev indsamlet til 1. periode rapport samt ny data, der er blevet tilvejebragt til midtvejsevalueringen. Til midtvejsevalueringen har vi besøgt en lektiecafé, der var organiseret omkring den lokale skole, samt en lektiecafé der fysisk holdt til i et kultur- og fritidscenter på Amager, Prismen, hvor lektiecaféen havde lånt lokaler.¹⁷ Brug for alle unge har udviklet lektiecaféindsatsen, så der i første omgang er startet lektiecaféer på skoler og biblioteker, hvorefter indsatsen er øget til igangsættelse af lektiecaféer i bl.a. sportsforeninger og fritidsklubber for at øge deltagelsen fra særligt drenge.

---

¹⁷ Lektiecaféen blev oprindeligt udviklet i et samarbejde mellem den lokale karateklub i Prismen og lektiecaféen. Samarbejdet stoppede dog relativt tidligt, da der herskede uoverensstemmelser omkring nogle økonomiske udgifter. I stedet for at interviewe den pågældende karateklub spurgte vi Prismens projektleder om, hvilke samarbejdspartnere vedkommende nu havde på Prismen. Han gjorde opmærksom på, at det var en medarbejder på Prismen, som han havde kontakt med, og vi valgte på den baggrund at tage kontakt til hende.

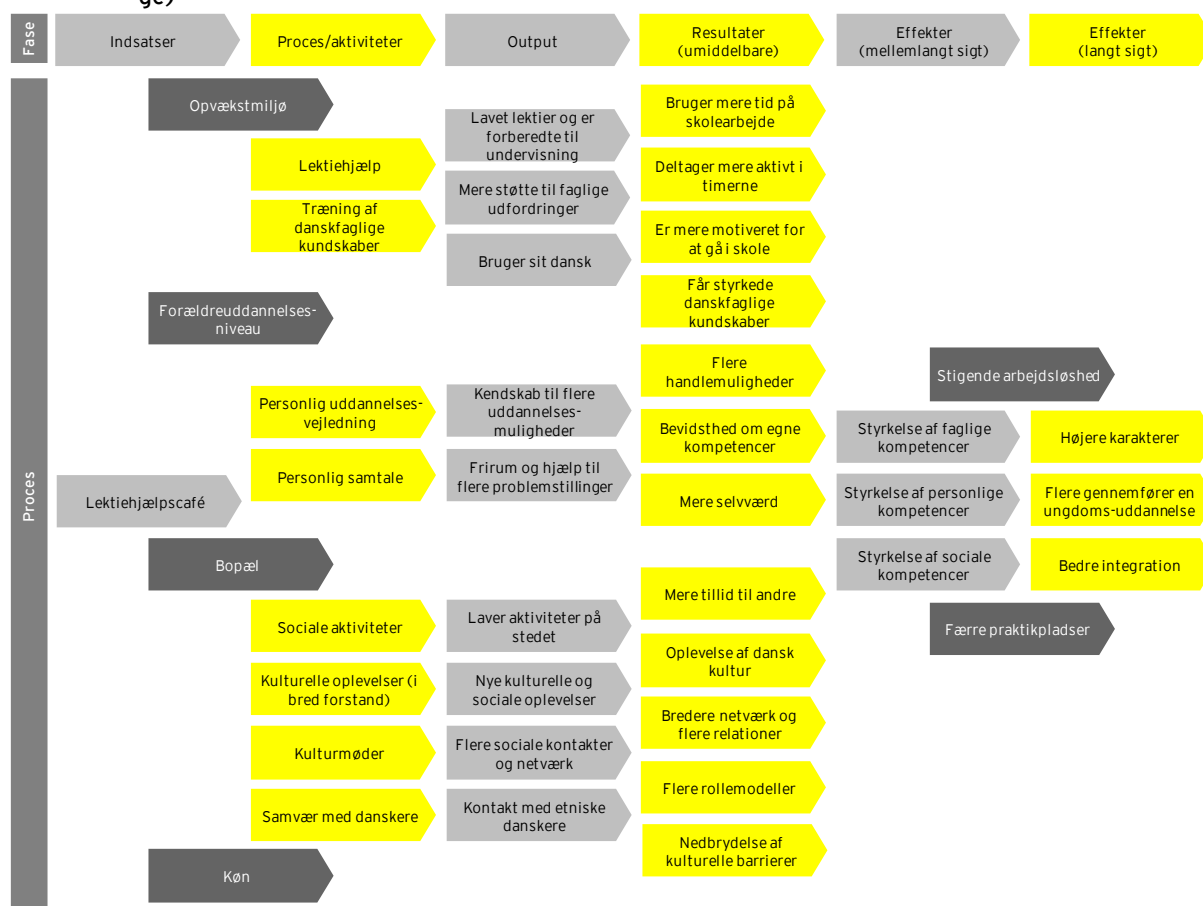
Fra 1. perioderapport kan fremhæves følgende iagttagelser for lektiecaféindsatsen:

- Lektiecaféernes fokus på både faglighed og det sociale understreges som gavnligt og ønskeligt.
- Flere elever udtrykker, at de bl.a. har oplevet, at det er blevet lettere at lave lektier og sjovere at gå i skole.
- Eleverne kommer også i lektiecaféen fordi der er hyggeligt, selvom de ikke har lektier for.
- De kvantitative indikatorer viser, at i hvert fald én skole, der har haft et lektiecaféinitiativ, har udviklet sig signifikant på de kvantitative indikatorer, Afgangskarakterer for 9. klasseelever ved de bundne afgangsprøver og Overgang fra 9. klasse til 10. klasse og ungdomsuddannelser (status efter tre måneder).
- Ingen af de interviewede skoler og lektiecaféer målte elevernes fremgang systematisk. Generelt udtrykkes der skepsis og manglende kompetence i forhold til effektevaluering.

5.1 Forandringsteori for lektiecaféerne

I nedenstående figur præsenterer vi Brug for alle unges og NIRAS-konsulenternes udviklede forandringsteori for lektiecaféindsatsen. De kvalitative interviews vil især blive brugt til at fastlægge output og de umiddelbare resultater, som vil kunne ses som en konsekvens af lektiecaféerne, mens de kvantitative data er relevante for effekterne på mellemlangt og langt sigt. Nedenstående forandringsteori er omfattende og en gennemgang af alle bokse vil ikke være fordelagtigt af omfangsmæssige hensyn. Vi vil derfor trække de vigtigste konklusioner frem i nedenstående analyse.

Figur 5. Forandringsteori for lektiecaféerne (udviklet af NIRAS-konsulenterne for Brug for alle unge)

5.2 Analyse

Nedenfor præsenterer vi analysen, som er blevet udarbejdet på baggrund af følgende data:

- Udviklingen i kvantitative indikatorer (effekt fastlægges både i forhold til udvikling i karaktererne ved folkeskolens obligatoriske afgangsprøver i 9. klasse samt tremåneders status ved overgang fra grundskole til ungdomsuddannelse).
- Kvalitative interviews med brugerne (elever), frivillige lektiehjælpere samt to af Brug for alle unges samarbejdspartnere.

5.3 Udviklingen i de kvantitative indikatorer

I nedenstående præsenteres udviklingen i de kvantitative indikatorer, der omhandler afgangskaraktererne for 9. klasseeleverne ved de bundne afgangsprøver og overgangen fra 9. klasse til 10. klasse samt ungdomsuddannelserne. Udviklingen i ovenstående indikatorer kan potentielt vise noget omkring effekten af lektiehjælpscaféerne på mellemlangt sigt i forhold til effekten af lektiecaféerne.

Indikator 1: Afgangskarakterer for 9. klasseelever ved de bundne afgangsprøver

Nedenfor ses en tabel over udviklingen i karakterer på udvalgte skoler, der har haft besøg af forælderrollemodeller.

Tabel 9. Lektiehjælpscaféer - udvikling i karakterer ved folkeskolens afgangsprøve i 9. klasse

Forælderrollemodeller	2006 (13-skala)	2007 (13-skala)	2008 (7-trinskala (13-skala))	2009 (7-trinskala (13-skala))	Udvikling fra 2006 til 2009 (13-skala)
Kerteminde Skole	8,28	8,50	6,39 (8,20)	7,08 (8,50)	0,23
Sct. Albani Skole	8,05	8,12	6,43 (8,20)	6,63 (8,30)	0,25
Højstrupskolen	7,71	7,68	5,48 (7,80)	5,16 (7,70)	-0,01
Nordagerskolen	7,58	8,19	5,97 (8,00)	5,79 (7,90)	0,33
Faaborg Sundskole	7,98	7,63	5,68 (7,90)	5,96 (8,00)	0,03

Af tabellen ses, at karakterniveauet ligger forholdsvis stabilt i perioden 2006 til 2009. Kerteminde Skole, Sct. Albani Skole og Nordagerskolen har alle haft en mindre stigning i karaktererne, hvilket skal ses i sammenhæng med, at tallene på nationalt niveau er uændret igennem samme periode. De sidste to skoler er umiddelbart stabile i forhold til tidligere år og følger dermed den nationale udvikling, omend på et lidt lavere niveau end det nationale gennemsnit.

Indikator 2: Overgang fra 9. klasse til 10. klasse og ungdomsuddannelser (status efter tre måneder)

I nedenstående tabel ses fordelingen af elever, der overgår til en ungdomsuddannelse og stadig er tilmeldt efter tre måneder, for de tre udvalgte skoler.

Tabel 10. Lektiehjælpscaféer - elever, der overgår til ungdomsuddannelser og stadig er tilmeldt efter tre måneder

Lektiehjælpscaféer		Uoplyst/ukendt	Grundskolen	Ikke kompetencegivende udd.	Gymnasiale uddannelser	Erhvervsfaglige uddannelser
Faaborg Sundskole	2006	19,50%	31,70%	0,00%	34,10%	14,60%
	2007	5,30%	34,20%	0,00%	28,90%	31,60%
	2008	16,70%	45,20%	0,00%	14,30%	23,80%
Højstrupskolen	2006	15,90%	63,60%	2,30%	11,40%	6,80%
	2007	7,30%	73,20%	4,90%	9,80%	4,90%
	2008	22,00%	61,00%	2,40%	7,30%	7,30%
Kerteminde Skole	2006	13,60%	59,30%	0,00%	18,60%	8,50%
	2007	3,30%	41,70%	0,00%	40,00%	15,00%
	2008	6,30%	46,00%	1,60%	27,00%	19,00%
Nordagerskolen	2006	11,30%	67,90%	0,00%	15,10%	5,70%
	2007	3,70%	48,10%	0,00%	32,10%	16,00%
	2008	6,90%	43,10%	0,00%	36,10%	13,90%
Sct. Albani Skole	2006	0,00%	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
	2007	6,30%	37,50%	6,30%	43,80%	6,30%
	2008	0,00%	50,00%	0,00%	44,40%	5,60%

Faaborg Sundskole har oplevet et fald i andelen af personer, der er angivet i kategorien uoplyst/ukendt, hvilket kan indikere, at flere personer vælger en eller anden form for skolegang

efter 9. klasse frem for at droppe ud af det danske uddannelsessystem. Faldet er dog ikke så markant, at det ikke kan udelukkes, at det er en del af den nationale tendens. Endvidere er der sket en markant stigning i andelen af elever, der overgår til 10. klasse, fra 31,70 pct. i 2006 til 45,20 pct. i 2008. Dette er kombineret med en svagere stigning i elever, der overgår til erhvervsfaglige uddannelser, hvor andelen er steget 9,2 procentpoint. Samtidig er andelen, der overgår til gymnasiale uddannelser faldet fra 34,10 pct. i 2006 til 14,30 pct. i 2008. Samlet kan disse udviklinger indikere, at eleverne har fået udvidet deres horisont i forhold til valget af ungdomsuddannelse, så gymnasiet ikke længere er den eneste acceptable mulighed.

På Højstrupskolen er andelen af elever, der falder i kategorien uoplyst/ukendt steget fra 15,90 pct. i 2006 til 22,00 pct. i 2008. I 2007 var andelen dog helt nede på 7,30 pct., og man kan derfor ikke tale om en begyndende tendens her. Skolen har endvidere oplevet et lille fald på 4,10 procentpoint i andelen af elever, der overgår til gymnasiale uddannelser.

Kerteminde Skole har i perioden oplevet et fald i andelen af elever i kategorien uoplyst/ukendt fra 13,60 pct. i 2006 over 3,30 pct. i 2007 til, på baggrund af en svag stigning, en andel på 6,30 pct. i 2008. Denne udvikling er således mere markant, end den nationale udvikling. I perioden har skolen samtidig oplevet en støt stigning i andelen af elever, der overgår til erhvervsfaglige uddannelser, fra 8,50 pct. i 2006 til 19,00 pct. i 2008. Det kan således indikere, at flere elever, der ellers ikke ville være overgået til en ungdomsuddannelse, har valgt at overgå til en erhvervsfaglig uddannelse. En lignende udvikling gør sig gældende for Nordagerskolen, der samtidig har oplevet et fald i andelen af elever, der overgår til 10. klasse, fra 67,90 pct. i 2006 til 43,10 i 2008.

På Sct. Albani Skole har der været en stigning på 12,50 procentpoint fra 2007 til 2008 i andelen af elever, der overgår til 10. klasse. I 2006 står denne andel til at være 100 pct., og det tyder således på, som angivet i 1. perioderapport, at der er usikkerheder forbundet med kvaliteten af data fra 2006, og derfor ses bort fra dette år. Endvidere har der været et fald i andelen af elever i kategorien uoplyst/ukendt på 6,30 procentpoint.

Generelt må vi anføre, at tendenser, der vedrører kategorien uoplyst/ukendt, er behæftet med en vis usikkerhed. Kategorien indeholder både elever, der ikke findes en status på, samt elever der ikke er overgået til en ungdomsuddannelse. Det kan således ikke afgøres, hvor stor en del af effekten der kan tilskrives hvilken del af eleverne. Endvidere er det fortsat tidligt at måle på begge indikatorer. Lektiecaféernes målgrupper varierer, og der vil således være en stor gruppe elever, der har gået i lektiecaféer, men som ikke har afsluttet 9. klasse, og som ikke er overgået til en ungdomsuddannelse endnu. Eventuelle tendenser, der kan spores på nuværende tidspunkt, vil kræve validering med indikatorernes udvikling i de kommende år. Det skal dog anføres, at to af skolerne, Kerteminde Skole og Nordagerskolen, skiller sig positivt ud på begge kvantitative indikatorer - også når man sammenligner med udviklingen på nationalt niveau.

5.4 Kvalitative interviews

Nedenfor beskrives resultaterne af den kvalitative data, der er indsamlet ved midtvejsevalueringen, og det sættes i forhold til resultaterne af 1. perioderapport.

5.4.1 Output og umiddelbare resultater

I forandringsteorien har Brug for alle unge og NIRAS-konsulenterne angivet en række forskellige outputs og umiddelbare resultater, som vi vil behandle i nedenstående. Vi har især haft fokus på at afdække de outputs og umiddelbare resultater, der relaterer til det faglige, men der bliver også refereret til sociale og personlige forhold.

Mere støtte til faglige udfordringer

De kvalitative tilbagemeldinger indikerer, at lektiecaféerne skaber et potentiale for en positiv effekt, særligt fagligt, og flere af børnene beskriver, at lektiecaféen har haft konkrete effekter for dem eksempelvis bedre resultater i skolen og mere selvtillid i forhold til deltagelse i timerne. Eleverne oplever, at det er nemmere at få hjælp til at lave sine lektier i en lektiecafé, end det er i en almindelig klasse, hvor læreren har mange elever at skulle undervise. Ligeledes kan flere af

børnene ikke trække på hjælp fra deres forældre, og lektiecaféen er således et godt forum for disse elever til at modtage hjælp uden for skolen.

"Vi snakker med lektiehjælperne om, hvordan man laver opgaverne, hvis man ikke har forstået det. Vores lærere gør det hurtigere, så forstår man det ikke og må gætte sig frem." (Pige i 2. klasse)

"Det er godt at få hjælp med sine lektier og selskab med sine venner. Jeg laver mine lektier her, fordi jeg får hjælp." (Pige i 5. klasse)

"Det bedste er, at man har lavet sine lektier i løbet af ugen, og så skal man ikke spekulere på det mere." (Pige i 6. klasse)

Er mere motiveret for at gå i skole og er mere forberedte til undervisningen

Flere børn oplever, at det er blevet sjovere at gå i skole, efter at de er begyndt at komme i lektiecaféen, og at lektierne er blevet opprioriteret tidsmæssigt. Dette understreges af nedenstående udsagn:

"Jeg bruger meget tid på mine lektier. Det er meget sjovere at lave lektier nu." (Pige, 5. klasse)

"Det er sjovt at gå i skole nu, for jeg lærer mere og får ros af lærerne." (Pige, 5. klasse)

"Nu kommer lektierne i første række." (Dreng, 6. klasse)

"Før tænkte jeg, at jeg skulle i skole og have ballade med min lærer, fordi jeg ikke havde lavet lektier. Sådan er det ikke længere, nu har jeg lavet lektierne." (Dreng, 6. klasse svarer på, om han er blevet gladere for at gå i skole)

Der er således flere børn, der nu prioriterer deres lektier højere, hvilket har den effekt, at det bliver lettere at lave lektier, og de finder det sjovere at gå i skole, fordi de er bedre forberedt.

Deltager mere aktivt i timerne og større selvværd

De kvalitative tilbagemeldinger indikerer, at lektiecaféerne har en effekt i forhold til at øge børnenes selvtillid, især fagligt. Således svarer flere børn, at de tør sige mere i timerne, end de gjorde tidligere, fordi de har opnået en ny faglig sikkerhed, som både kan hænge sammen med, at de er mere forberedte, men også at der er voksne, der har sagt god for det, de har lavet.

"Ja, før turde jeg ikke sige noget, for jeg var bange for at lave fejl." (Dreng, 6. klasse)

"Jeg er mere: "Nu kan jeg godt!" Fordi de voksne siger og har set, at det jeg har lavet er godt nok." (Pige, 6. klasse)

"Jeg siger mere i timerne. I skole-hjem-samtalerne siger de, at jeg deltager mere." (Pige, 5. klasse)

"Jeg siger meget i timerne, mere end jeg gjorde før." (Pige, 5. klasse)

At børnenes selvtillid øges, bakkes også op af flere af de voksne, der omgiver børnene. Eksempelvis kan en effekt være, at børnene får øget selvtillid og i højere grad tør give sig i kast med en opgave, hvilket bl.a. en frivillig lektiehjælper fra Prismen gjorde opmærksom på. Det skal dog også nævnes, at der var andre påvirkere, der ikke mente, at man kunne udtale sig om, hvorvidt børnene opnåede en større selvtillid pga. lektiecaféen, fordi der var en lang række af faktorer, der har en indflydelse på dette. Det er dog positivt, at flere af elevernes egen opfattelse er, at de er mere aktive nu end tidligere.

Frirum og hjælp til flere problemstillinger

De positive tilbagemeldinger på lektiecaféerne hænger sammen med caféernes sociale funktion. Børnene kommer på lektiecaféen med deres venner, de har et godt forhold til lektiehjælperne, der er hyggeligt, og der er frugt og kage. Der bliver skabt en hyggelig ramme om det at lave lektier. Det opleves som noget andet end skolen og har mere karakter af at være et frirum. Eleverne udtalte bl.a. følgende om deres deltagelse i lektiecaféer:

"Hvis vi har nogle hemmeligheder, kan vi snakke om det." (Pige, 2. klasse)

"Man kan lege og tegne, uden at der er nogen, der driller." (Pige, 2. klasse)

"Det er hyggeligt at lave lektier med sine venner, og man kan få hjælp, hvis man har problemer. Det er også hyggeligt at få frugt." (Pige, 5. klasse)

"Det er en god støtte, for mine forældre har ikke tid til at hjælpe mig. De [Lektiehjælperne] er søde og smiler, og man kan arbejde sammen med klassekammerater. Der er hyggestemning." (Dreng, 6. klasse)

"Det bedste er, at vi får snakket sammen, og man hygger sig. Man får det [lektierne] ud af hovedet og skal ikke tænke på det, når man kommer hjem." (Dreng, 6. klasse)

Det frirum, som børnene oplever, betyder også, at børnene kommer i lektiecaféen, selvom de ikke har lektier for, fordi det er hyggeligt. Dette kan også have en faglig effekt, idet flere af børnene fortæller, at de laver ekstraopgaver eller hjælper de andre børn i lektiecaféen.

"Ja, så laver man nogle opgaver, så man kommer foran. Det er hyggeligt at komme her." (Dreng i 6. klasse)

"Ja, det har jeg gjort de sidste onsdage, for hyggens skyld. Sidste gang hjalp jeg en anden fra min klasse." (Pige i 6. klasse)

"Ja, de bor så tæt på, så vi spørger, om de har lektier, og så henter de dem. Nogle gange kommer de ikke tilbage, men ofte kommer de tilbage. Det er det gode ved, at det ligger her, fordi det ligger der, hvor de bor." (Frivillig lektiehjælper, Prismen)

På denne måde får den sociale funktion en positiv afledt effekt på det faglige. At lektiecaféerne indeholder et socialt aspekt for børnene underbygges af tilbagemeldinger fra de voksne, der omgiver børnene.

Nedbrydelse af kulturelle barrierer

Ud over en effekt på børnenes faglige niveau kan den sociale ramme have en effekt for integration, idet der på lektiecaféerne kan skabes et socialt forum, hvor kulturelle ting diskuteres med de frivillige lektiehjælpere. Dette opleves eksempelvis af de frivillige lektiehjælpere på Prismen:

"Integrationsmæssigt er det godt at snakke med os og diskutere nogle ting, som ikke har noget med lektier at gøre (...). Fx var der engang en joke om, at to af lektiehjælperne var bøsser, og det syntes de var ulækkert, så det snakkede vi om, og så får de reflekteret over nogle ting. De ser på vores mening på en anden måde end autoriteter som pædagoger og klasselærere." (Frivillig lektiehjælper, Prismen)

Ovenstående udsagn finder vi interessant af flere årsager. Således er det interessant, at lektiecaféen ifølge den frivillige lektiehjælper kan have en integrationsmæssig effekt, og at der kan ske afmystificeringer af forskellige "problematikker". Endvidere er det interessant, at fordi udsagnet ikke kommer fra en autoritet, men i stedet en frivillig lektiehjælper, er oplevelsen, at børnene ser på deres mening på en anden måde.

Forskelle mellem traditionelle og udviklingsorienterede lektiecaféer

I forbindelse med ovenstående analyse af lektiecaféerne var der en del ligheder, men dog også nogle forskelle. Overordnet set er det positive tilbagemeldinger, som vi har fået fra både brugere og lektiehjælpere på de pågældende lektiecaféer omkring oplevet effekt - både fra elever og lektiehjælpere.

I forbindelse med interviewene på Brøndby Strandskole nævnte den pågældende skoleleder, at de havde valgt en særlig tæt tilknytning mellem skole og lektiecaféen, hvor skolen kan observere, hvilke elever der benytter lektiecaféerne, da lektiehjælperne registrerer deltagelse og derved vil kunne følge op på en elevs deltagelse. Endvidere fremhæver skolelederen, at det er en fordel, at børnene ikke skal flytte sig for meget for at komme i lektiecaféen, da den ligger i umiddelbar forlængelse af skolen. På de udviklingsorienterede lektiecaféer angiver de frivillige lektiehjælpere, at styrken er, at børnene kan få hjælp til lektier fra voksne, der ikke er lærere. Lektiehjælperne nævner også, at der er friere rammer, og at de ikke forbinder lektiecaféen med

noget, de skal gøre. Derudover påpeger lektiehjælperne, at en fordel ved Prismens placering er, at der er sportsfaciliteter, man kan benytte, såfremt man har behov for adspredelse. Det er ikke lykkedes Prismen at opnå særlig adgang til drengene, da deres brugere udelukkende er piger.

5.4.2 Effekt på længere sigt

Størstedelen af de voksne, der omgav børnene, havde svært ved at svare på spørgsmålet vedrørende lektiecaféernes konkrete effekt, fx om det kan måles i højere karakterer, eller om der vil være flere, der ville gennemføre en uddannelse. Der bliver dog peget på en række elementer, der kan have en effekt for de børn, der deltager i lektiecaféerne. Eksempelvis værner børnene sig i højere grad til at lave lektier, og de får mere selvtillid, idet de ser, at de godt kan finde ud af at lave lektierne. De frivillige lektiehjælpere oplever, at der er nogle børn, der gør fremskridt, men de har generelt svært ved at udtale sig omkring det, da de maksimalt ser børnene én gang om ugen. Dog understreger alle, at de tror på lektiecaféernes uddannelsesmæssige effekt, da børnene lærer mere. Mange giver således udtryk for, at børnene ikke ville blive ved med at dukke op uge efter uge, hvis de ikke mente, at lektiecaféen havde en effekt. Dansk Flygtningehjælp, der selv har stor erfaring med at være samarbejdspartner, udtaler følgende om lektiecaféernes effekt:

"I 2008 lavede vi en fokusgruppeundersøgelse blandt brugere, og de var glade for lektiecaféerne. Pludselig turde de række hånden op, og de var ikke længere dem, der aldrig havde lavet lektierne, og det var de glade for. Vi kan ikke se langtidseffekterne endnu, men vi må formode, at den antagede effekt er der. De siger, at de faktisk synes, at det giver god mening. Nu kan de pludselig komme i skole og være velforbredte. Vi har også interviewet frivillige, og de kan se, at dem, de har fulgt, har fået højere resultater. Der er mærkbare resultater." (Lone Tinor-Centi, Dansk Flygtningehjælp)

Dansk Flygtningehjælp tror, at lektiecaféerne virker, men de tror dog ikke, at man vil kunne se det i form af, at flere gennemfører en ungdomsuddannelse, fordi der er for mange faktorer, der kan påvirke, om en person gennemfører en ungdomsuddannelse eller ej.

5.5 Sammenfatning

Ovenstående gennemgang af lektiecaféerne har vist en række interessante resultater i relation til de kvantitative og de kvalitative data. De kvantitative data viste således en svag stigning i karakterniveauet i perioden 2006 til 2009 for tre af skolerne, mens de to sidste er uændret. På nationalt niveau har karakterniveauet i perioden ligget nogenlunde stabilt. For især to af skolerne - Kerteminde Skole og Nordagerskolen - er der sket et fald, som er større end det registrerede på nationalt niveau i gruppen af unge, der ikke er indskrevet på en ungdomsuddannelse eller har status ukendt. Faaborg Sundsskole har oplevet et fald, der ligger lidt højere end den nationale udvikling. Højstrupskolen har oplevet en markant stigning, mens andelen på Sct. Albani Skolen er uændret. Det er ikke muligt at vise entydig langsigtet effekt i forhold til de kvantitative indikatorer for alle skolerne, men det er bemærkelsesværdigt, at især Kerteminde Skole og Nordagerskolen begge har haft en større positiv udvikling end det, der er registreret på nationalt niveau.

For de kvalitative data er der ingen tvivl om, at der overordnet set er en positiv holdning til lektiecaféerne og den oplevede effekt af disse, hvilket afspejles i outputs og i de umiddelbare resultater. Flere af eleverne gav udtryk for, at de var blevet mere motiverede for at gå i skole, mens andre understregede, at de mødte mere forberedte op til undervisningen, og at de som en konsekvens af dette deltog mere i timerne. Nogle elever har oplevet konkrete faglige forbedringer som følge af lektiecaféerne. Endvidere lykkes det for lektiecaféerne at skabe et socialt forum, hvor flere af børnene kommer, selvom de ikke har lektier for, fordi det er hyggeligt.

6. Vidensbasaren

25. marts 2009 gennemførte Brug for alle unge Vidensbasaren i Torvehallerne i Vejle. Formålet for de mere end 300 fagfolk fra over 100 forskellige uddannelsesinstitutioner var at udveksle viden og erfaringer med ligesindede. Endvidere var intentionen, at deltagerne tilegnede sig nye

metoder og viden til at kunne støtte især unge med anden etnisk herkomst end dansk i at få en ungdomsuddannelse.

Aktiviteterne på dagen omfattede blandt andet ca. 20 forskellige udstillingsstande og oplæg om coachingmetoder, læring og pædagogik.

Ernst & Young deltog i den dataindsamlende fase. Her foretog vi en kvalitetssikring af de spørgsmål, LG Insight, som var engageret af Brug for alle unge til den praktiske organisering af Vidensbasaren, havde stillet, og dernæst udsendte vi spørgeskemaet til de oplyste respondenter.¹⁸ Svarprocenten på spørgeskemaundersøgelsen var 37,4 pct., hvilket må tilskrives, at spørgeskemaet blev udsendt næsten tre måneder efter basarens afholdelse.

Af overordnede resultater af spørgeskemaundersøgelsen kan nævnes, at 66 pct. svarede bekræftende på, at de benytter viden og metoder, som blev præsenteret på Vidensbasaren, og 44 pct. benytter disse ugentligt. Endvidere svarede 85 pct. positivt bekræftende på, at basarens udstillere præsenterede relevante og faglige redskaber, 64 pct. tilkendegav, at de havde fået ny viden om vejledningsmetoder relevante for deres arbejde, og endelig tilkendegav 68 pct., at de havde fået ny viden om undervisningsmetoder relevant for deres arbejde. Der var få kritiske kommentarer om manglende tid til at nå at se alle de opstillede stande samt om de fysiske forhold.

Generelt viser spørgeskemaundersøgelsen, at der hos målgruppen herskede tilfredshed i forhold til det præsenterede materiale, og at omkring to tredjedele af målgruppen benytter de pågældende metoder.

7. Frivilligkampagnen

Rostra Kommunikation har i samarbejde med Brug for alle unge udviklet og gennemført Frivilligkampagnen fra august 2009 til marts 2010 - som havde sit klimaks på uddannelsesstederne fra den 9-13. november 2009 - og følgende er en gengivelse af de resultater, der er oplyst i Rostras afsluttende rapport vedrørende Frivilligkampagnen samt LG Insights evaluering af Frivilligkampagnen.¹⁹ Eventsene på de fem uddannelsesinstitutioner - der gik under navnet Career Lab - relaterede alle til karriere og arbejdsliv, hvor der blev skabt en kobling til frivilligt arbejde.

Brug for alle unge lancerede kampagnen under titlen "Skyd genvej til succes. Det er helt frivilligt". Kampagnens formål var at øge kendskabet til frivilligt arbejde blandt studerende - særligt med anden etnisk baggrund end dansk - på videregående uddannelser samt at fremme rekrutteringen af dem til frivillige foreninger i hele landet. Målet med rekrutteringen var dels at tilføje frivilliglivet en mere mangfoldig frivilligskare, men også at give de etniske minoritetsunge på videregående uddannelser muligheden for at styrke deres kompetencer og netværk og hermed deres muligheder i forhold til at få drømmejobbet gennem frivilligt arbejde.

Kampagnen bestod af elementer som partnerskaber med frivilligforeninger, uddannelsesinstitutioner og Frivilligjob.dk, events på fem større uddannelsesinstitutioner i fem byer, digitalt ma-

---

¹⁸ Det skal nævnes, at Ernst & Young har foretaget en kvalitetssikring af det spørgeskema, der blev udsendt til de pågældende deltagere til Vidensbasaren. Udformningen af hoveddelen af de stillede spørgsmål er blevet udarbejdet af LG Insight, som også var engageret til den praktiske organisering af Vidensbasaren af Brug for alle unge og i forlængelse heraf havde udviklet spørgsmålene inden Ernst & Young påbegyndte evalueringen. Ernst & Young udarbejdede efterfølgende - på foranledning af Integrationsministeriet - et sjette spørgsmål.

¹⁹ Ernst & Young har ikke deltaget i processen omkring den pågældende medieanalyse (Rostra) eller evalueringen (LG Insight). Ovenstående beskrivelse er således bygget på deres rapporter, og derfor kan Ernst & Young ikke stilles til ansvar for resultaterne af denne. Ernst & Young gør endvidere opmærksom på, at resultaterne af medieanalysen, som dette afsnit bl.a. bygger på, er udarbejdet af Rostra Kommunikation, som også var den udførende led i Frivilligkampagnen og altså ikke et uafhængigt medieanalysebureau.

gasin til studerende i målgruppen, digitalt magasin udsendt til frivilligforeninger, website, plakater ophængt på uddannelsessteder, filmspots, Facebook-kampagne, annoncer, viden og redskaber om mangfoldighed i frivilliglivet målrettet frivilligforeninger, en mangfoldighedskonkurrence målrettet frivilligforeninger, hvor Brug for alle unge modtog 15 konkurrenceforslag, samt en presseindsats.

Denne indsats medførte følgende hovedresultater:

- Flere end 2.000 studerende deltog i fem events i Odense, København og Århus.
- 130 personer meldte sig som frivillige ved de fem events, heraf omkring 55-60 personer med minoritetsbaggrund.
- 130 positive presseklip til en anslået værdi af 1.870.000 kr. og et samlet læser/lyttartal på 27 mio.
- Flere end 5.000 unikke besøgere på www.heltfrivilligt.dk. Der var dog mange (71 pct. af de, der deltog på frivilligdage), der udtrykte, at de ikke kendte til hjemmesiden efterfølgende.
- 1.500 benyttede sidens søgemaskine til at søge et frivilligjob.
- 1.850 personer har deltaget i "Test din frivillig-type" på Facebook.
- 172.000 studerende modtog det digitale magasin "Short Cut".
- Over 10.000 medlemmer af frivilligforeninger modtog det digitale magasin "Mangfoldighed".
- Generelt var der stor tilfredshed med kampagnen. Godt 85 pct. af deltagerne finder, at én eller flere aktiviteter på frivilligdagen har været udbytterige og interessante for dem.
- 42 procent af de deltagende med nydansk baggrund har givet udtryk for, at de fandt det sandsynligt, at de inden for et år vil påbegynde at arbejde som frivillig (tallet for etniske danskere var 39 pct.).

8. Konklusioner og anbefalinger

På baggrund af evalueringen af Brug for alle unges initiativer, særligt med fokus på ungerollemodeller, forælderrollemodeller og lektiecaféerne, danner der sig et positivt billede.

Kvalitativt har helhedsbilledet været, at der er meget positive tilbagemeldinger på de tre initiativer. For **ungerollemodeller** udtrykker flere respondenter, både voksne og unge, at rollemodelbesøget kan give de unge en øget viden om det danske uddannelsessystem, og flere perspektiver på de muligheder der findes. Der er potentiale for, at den øgede refleksion kan have en effekt i forhold til, at de unge vælger en uddannelse, der i højere grad modsvarer deres kvalifikationer. Således var der unge, der gav udtryk for, at de på baggrund af rollemodelbesøgene kunne relatere til rollemodellernes historier havde fået mere motivation, men også bedre og mere kvalificeret viden om uddannelsesmuligheder. Endvidere kan rollemodellernes historie være medvirkende til, at flere unge vælger en uddannelse, der modsvarer deres ønsker, i og med at rollemodellernes positive historier omkring deres egne oplevelser kan bidrage til de unges håndtering af forældrepres.

For **forælderrollemodeller** indikerer den kvalitative analyse, at der findes en positiv oplevet effekt. Der er således kvinder, der giver udtryk for, at de har fået mere viden om egen uddannelse og ønsker at søge mere information. Netop forældrenes uddannelse og viden om uddannelsessystemet er af stor betydning for deres børns uddannelsesniveau. I dataene indsamlet i den 1. periode rapport gives der udtryk for, at forældre, der har oplevet forælderrollemodellerne, har oplevet en konkret effekt ved, at enten de selv eller et familiemedlem har skiftet holdning til bl.a. uddannelse.

Kvantitativt er der for forælderrollemodeller og ungerollemodeller umiddelbart ingen effekt at spore på karakterniveau og andelen af unge, der overgår til ungdomsuddannelse eller 10. klasse. Det skal dog understreges, at det endnu er tidligt at forvente at finde en effekt her, da en del af målgruppen endnu ikke har afsluttet 9. klasse.

For **lektiecaféerne** viste det sig, at tre ud af fem skoler har oplevet en stigning i karakterer, hvilket skal ses i sammenhæng med en neutral udvikling på det nationale niveau. I forhold til udviklingen i antallet af personer, der overgår til enten 10. klasse eller en ungdomsuddannelse efter 9. klasse, er der endvidere sporet en udvikling for to af skolerne, som er mærkbart større end udviklingen på nationalt niveau. Det må således siges at være udtryk for en begyndende positiv udvikling. De kvantitative data viser således ikke en entydig udvikling, men for flere af skolerne er udviklingen positiv.

Den kvalitative analyse viser et positivt helhedsbillede i forhold til lektiecaféerne og den oplevede effekt af disse blandt både brugerne og de voksne, hvilket afspejles i outputs og i de umiddelbare resultater. Flere af eleverne gav udtryk for, at de var blevet mere motiverede for at gå i skole, mens andre understregede, at de mødte mere forberedte op til undervisningen, og at de som en konsekvens af dette deltog mere i timerne. Nogle elever har oplevet konkrete faglige forbedringer som følge af lektiecaféerne, hvilket understøttes af udsagn fra de frivillige lektiehjælpere. Endvidere lykkes det for lektiecaféerne at skabe et socialt forum, hvor flere af børnene kommer, selvom de ikke har lektier for, fordi det er hyggeligt. Lektiecaféerne er et frirum for børnene, og i Prismens lektiecafé har dette eksempelvis ført til diskussioner mellem børnene og de frivillige, der kan lede til øget kulturforståelse.

Frivilligkampagnen første bl.a. til, at flere end 2.000 deltog i fem events i Odense, København og Århus, og 130 personer meldte sig som frivillige ved disse events. Heraf var 55-60 personer med minoritetsbaggrund. Endvidere skabte kampagnen 130 positive presseklip og flere end 5.000 unikke besøgere på www.heltfrivilligt.dk. Generelt var der stor tilfredshed med kampagnen, godt 85 pct. af deltagerne fandt, at én eller flere aktiviteter på frivilligdagen har været udbytterige og interessante. Endeligt fandt 42 pct. af de nydanskere der deltog det sandsynligt, at de inden for et år vil deltage i frivilligt arbejde, mens tallet for etniske danskere var 39 pct.

Den spørgeskemaundersøgelse, der blev gennemført som evaluering af **Vidensbasaren**, viste, at der generelt herskede en stor tilfredshed med Vidensbasaren fra deltagernes side. Særligt er det værd at bemærke, at 66 pct. svarede bekræftende på, at de har benyttet den nye viden og metoder, samt at 44 pct. har svaret, at de benytter dem ugentligt. At de nye præsenterede metoder og den nye viden var relevant for de pågældende personer underbygges yderligere af, at 85 pct. svarede positivt bekræftende på, at udstillerne på basaren præsenterede relevante og faglige redskaber, mens 64 pct. tilkendegav, at de havde fået ny viden om vejledningsmetoder og 68 pct. tilkendegav, at de havde fået ny viden om undervisningsmetoder, der var relevant for deres arbejde.

På baggrund af evalueringens foreløbige positive resultat og indsatsernes fremtidige potentiale har Ernst & Young følgende **anbefalinger til det videre arbejde**:

Ernst & Young anbefaler, at Brug for alle unge overvejer, hvorledes de ovennævnte indsatser i højere grad kan kombineres, så de bliver del af en samlet indsats. Indsatsernes potentielle effekt vurderes at kunne blive styrket, såfremt de kombineres systematisk og strategisk med andre relevante tiltag fra andre aktører. Således kan det tænkes ind, hvordan forskellige indsatser kan supplere hinanden og bidrage til en forankring af de enkelte indsatser. Det kunne eksempelvis overvejes, hvordan Brug for alle unges indsatser kan kobles til andre af Integrationsministeriets indsatser. Derudover kunne man medtage indsatser på Undervisnings- eller Beskæftigelsesministeriets ressortområder samt eventuelle kommunale initiativer på området. Konkret kunne man eksempelvis overveje at lave en pulje af fem-seks indsatser, der på hensigtsmæssig vis kan spille sammen og kombineres ud fra de udfordringer, som den enkelte skole har. En lignende tilgang har Fastholdelseskarakavanen brugt i forbindelse med deres indsatser på de danske erhvervsskoler. Her kan den enkelte skole vælge den kombination, der er bedst i forhold til de udfordringer, som skolerne oplever. Hermed bliver det muligt at bevare den nødvendige fleksibilitet, i det den enkelte skole tilpasser indsatsen, men samtidig kan man øge potentialet for, at de enkelte indsatser kan øge hinandens effekt.

I forlængelse af denne tilgang finder vi, at Brug for alle unge kan overveje, hvordan man kan udbygge samarbejdet med kommunerne. Ved at udbygge samarbejdet med kommunerne vil

Brug for alle unge kunne øge indsatsernes fremtidige forankring. Derudover kan Brug for alle unge på denne måde sikre de frivillige foreningers adgang til kommunerne på en mere ensartet og systematisk måde. En holistisk strategi for indsatsernes forankring i kommunerne kan bidrage til, at indsatsernes fremtidige effekt sikres bedst muligt.

Ernst & Young anbefaler også, at Brug for alle unge tilpasser deres forandringsteorier så det medtænkes, hvordan opfølgning kan sikres på et overordnet styringsniveau. De nuværende forandringsteorier er målrettet den enkelte lektiecafe eller det enkelte rollemodelbesøg, men kan med fordel suppleres med en beskrivelse af, hvorledes man sikrer opfølgning på et overordnet styringsniveau, samt hvordan man vil sikre sig adgang til de forskellige informationer. Vi anbefaler derfor, at forandringsteorien får indarbejdet kontinuerlige mål koblet med decentrale målinger ude på de enkelte skoler, hvor aktiviteterne finder sted. Hermed kan Brug for alle unge i højere grad dokumentere sin tilgang til unge personer i Danmark. Endvidere er det vigtigt, at forandringsteorierne angiver de ressourcer, der er til rådighed, samt tager eksogene faktorer med ind i overvejelserne, da netop disse to faktorer er af essentiel betydning for et givent projekts succes.

Ernst & Young anbefaler endeligt, at Brug for alle unge overvejer, hvorledes de håndterer ændringen i strategien omkring ungerollemodellerne ved at gøre den mere lokalt funderet. Brug for alle unge bør overveje, hvordan de på den ene sikrer et klart koncept for ungerollemodellerne, samtidig med en øget lokal forankring hos de lokale rollemodelkorps. Brug for alle unge bør overveje det samme i forhold til forælderrollemodellerne, fordi man i 2010 har oprettet de første lokale forælderrollemodelkorps.

Den **overordnede konklusion** er, at Brug for alle unge ved forælderrollemodellerne, ungerollemodellerne og lektiecaféerne har formået at oprette nogle initiativer, som de involverede generelt har udtrykt stor tilfredshed med, og der gives udtryk for, at indsatserne er relevante for de pågældende målgrupper. Den oplevede effekt er således, at rollemodellerne bidrager til inspiration og motivation og mere konkret øget refleksion omkring uddannelsesvalg, mens lektiecaféerne bidrager til elevernes faglige resultater. Endvidere viser resultaterne fra Vidensbasaren og Frivilligkampagnen, at deltagerne var tilfredse med arrangementerne. Set ud fra en kvalitativ synsvinkel hersker der således stor tilfredshed med de evaluerede initiativer og den overordnede konklusion er, at de kan virke inspirerende og motiverende over for deltagerne/brugerne. Det er dog ikke muligt at aflæse en entydig positiv effekt i de kvantitative indikatorer. Forklaringer på dette kan være, at indsatserne ikke er intensive nok i sin karakter og skal kombineres med en række andre forskellige indsats, for at en decideret effekt for karakterer og overgang til ungdomsuddannelser kan måles. Endvidere vil ikke alle elever være repræsenteret i de kvantitative indikatorer, der foreligger på nuværende tidspunkt, og det er derfor endnu tidligt at måle på disse.

Bilag: Interviewguides

I nedenstående præsenterer vi de syv forskellige semistrukturerede interviewguides, som vi har benyttet i forbindelse med den kvalitative dataindsamling. Den semistrukturerede interviewguide giver interviewereren den fordel, at vedkommende vil kunne forfølge interessante ytringer, der fremkommer under interviewet samt vil kunne fravælge at spørge ind til spørgsmål, der ikke er relevante i forhold til den pågældende informant.

Bilag 1: Interviewguide - deltagere ved ungerollemodeller

Overordnet	
Spørgsmål	Svar
Hvad syntes du overordnet om rollemodelbesøget (godt/skidt)?	
Hvilke syntes du var særlig godt ved rollemodelbesøget?	
Kort om oplægget	
Spørgsmål	Svar
Kort om oplægget: <ul style="list-style-type: none"> - Kan du fortælle lidt om hvad oplæggene gik ud på (dvs. hvilke emner I diskuterede (uddannelse, frivillige foreninger, det sociale liv)? - Hvad husker du bedst fra rollemodeloplægget? - Syntes du at de situationer som rollemodellen fortalte om var relevant for dig? - Hvordan syntes du at vægtningen mellem oplæg fra rollemodellen og den tid I snakkede bagefter var? - Føler du at I kunne spørge ind til alt eller var der nogle ting, som man ikke "turde" spørge ind til (er der evt. en anden måde at gøre det på)? 	
Uddannelse	
Spørgsmål	Svar
Overordnede spørgsmål	
Diskuterede I uddannelse i forbindelse med rollemodeloplægget?	
Hvad gjorde størst indtryk på dig i forbindelse med, at I diskuterede uddannelser?	
Specifikke spørgsmål	
Ved du hvad du gerne vil lave, når du er færdig med 9/10. klasse?	
Har rollemodelbesøget ændret noget i forhold til hvad du gerne vil være (afdæk hvad det var der ændrede det)?	
Har rollemodelbesøget givet dig lyst til at vide mere om de forskellige uddannelsesmuligheder, som du har, når du er færdig med skolen?	
Hvem diskuterer du uddannelse med (forældre, søskende, venner, lærer, uddannelsesvejledere osv.)?	
Hvor finder du svar på de spørgsmål du har i forhold til uddannelse (spørger du læreren, venner, søskende, forældre, surfer på nettet,	

biblioteket)?	
Frivillige foreninger	
Spørgsmål	Svar
Overordnede spørgsmål	
Diskuterede I fritid (sigt mod frivillige foreninger) i forbindelse med rollemodeloplægget?	
Specifikke spørgsmål	
Er du aktiv i din fritid i forskellige foreninger (fodboldklubber, håndboldklubber, kulturforeninger osv.) (hvorfor/hvorfor ikke)?	
Kunne du finde på at være aktiv i en forening efter rollemodelbesøget (hvorfor/hvorfor ikke)?	
Føler du at du igennem rollemodelbesøget har opnået kendskab til de muligheder der findes i lokalområdet?	
Sociale liv	
Spørgsmål	Svar
Overordnede spørgsmål	
Diskuterede I det sociale liv på skolen i forbindelse med rollemodeloplægget?	
Kunne du godt tænke dig at være mere aktiv i forhold til det sociale liv på skolen (afdæk hvilke forhold der skal til for at det kan ske)?	
Virkninger	
Spørgsmål	Svar
Hvilken effekt tror du at effekten af rollemodelbesøget har på kort og på langt sigt?	
Afslutning	
Spørgsmål	Svar
Er der noget vi har glemt at spørge dig om i forhold til rollemodelbesøget?	
Hvis du skulle give rollemodellen et godt råd før han/hun skal ud til en ny klasse, hvad skulle det så være?	
Ville du gerne have besøg af rollemodellerne igen og hvad vil du så gerne snakke om, hvis du kunne få lov til at bestemme?	
Mange tak for din tid.	

Bilag 2: Interviewguide - deltagere ved forælderrollemodeller

Overordnet	
Spørgsmål	Svar
Hvad syntes du overordnet om rollemodelbesøget (godt/skidt)?	
Hvilke ting syntes du var særlig godt ved rollemodelbesøget (fokuser gerne på konkrete situationer eller historier, som rollemodellen har fortalt om)?	
Kort om oplægget	
Spørgsmål	Svar
Kort om oplægget: <ul style="list-style-type: none"> - Kan du fortælle lidt om hvad oplæggene gik ud på (dvs. hvilke emner I diskuterede (uddannelse, børneopdragelse, andre emner)? - Hvad husker du bedst fra rollemodeloplægget? - Syntes du at det rollemodellen snakkede om og de situationer som han/hun fortalte om var relevant for dig (sørg for at hun beskriver specifikt hvorfor)? - Hvordan syntes du at vægtningen mellem oplæg fra rollemodellen og den tid I snakkede bagefter var? - Føler du at I kunne spørge ind til alt eller var der nogle ting, som man ikke "turde" spørge ind til (er der evt. en anden måde at gøre det på)? 	
Uddannelse	
Spørgsmål	Svar
Overordnede spørgsmål	
Diskuterede I uddannelse i forbindelse med rollemodeloplægget?	
Hvad gjorde størst indtryk på dig i forbindelse med, at I diskuterede uddannelser?	
Specifikke spørgsmål	
Hvilken uddannelse har du og hvorfor valgte du netop denne?	
Hvad mener du er en god uddannelse og hvilke forventninger har du i forhold til dit barn (har rollemodelbesøget ændret noget i forhold til dette)?	
Har du fået en større viden omkring uddannelse i Danmark og de udfordringer der er?	
Føler du, at rollemodelbesøget har inspireret og motiveret dig i forhold til uddannelse (fokuser både på moderen og evt. barnet)?	
Har du ændret holdning i forhold til uddannelse efter, at du har hørt rollemodellen (hvorfor/hvorfor ikke samt evt. hvordan)?	
Har du fået konkrete værktøjer til at hjælpe dig selv og dine børn i forbindelse med uddannelse?	
Har du fået en større viden omkring hvilke ud-	

dannelsesmuligheder der i det danske samfund efter, at du har hørt rollemodellen (afdæk om der fx om der er nogle fordomme, der er blevet brudt i forhold til uddannelser, fx at en erhvervsuddannelse er ok?)?	
Børneopdragelse	
Spørgsmål	Svar
Overordnede spørgsmål	
Diskuterede I børneopdragelse i forbindelse med rollemodeloplægget?	
Hvad gjorde størst indtryk på dig på dig af det rollemodellen fortalte fra rollemodeloplægget?	
Specifikke spørgsmål	
Føler du, at du har opnået større viden omkring de krav og udfordringer, som børn møder i Danmark? <ul style="list-style-type: none"> - Kan du fremhæve noget, som er vigtig ved at være forælder i DK? - Synes du det er svært / let at leve op til? - Hvorfor / Hvorfor ikke? 	
Har RM besøget påvirket, hvad du mener, at du kan og skal som forælder (hvorfor/hvorfor ikke samt hvad)?	
Andre emner	
Spørgsmål	Svar
Overordnede spørgsmål	
Diskuterede I andre emner på rollemodelbesøget (fokuser på hvilke udfordringer og hvorfor at de diskuterede netop disse emner)?	
Hvilket indtryk gjorde de andre emner på dig?	
Virkninger	
Spørgsmål	Svar
Hvilken effekt tror du at effekten af rollemodelbesøget har på kort og på langt sigt (afdæk om hun i højere grad selv tror, at hun vil fuldføre en uddannelse efter rollemodelbesøget (hvis dette er relevant for netop denne respondent))?	
Afslutning	
Spørgsmål	Svar
Er der noget vi har glemt at spørge dig om i forhold til rollemodelbesøget?	
Hvis du skulle give rollemodellen et godt råd før han/hun skal ud til en ny klasse, hvad skulle det så være?	
Ville du gerne have besøg af rollemodellerne igen og hvad vil du så gerne snakke om, hvis du kunne få lov til at bestemme?	
Mange tak for din tid.	

Bilag 3: Interviewguide - arrangører ved ungerollemodeller

Overordnet	
Spørgsmål	Svar
Hvad syntes du overordnet om rollemodelbesøget (godt/skidt)?	
Hvorfor besluttede I, at få et rollemodelbesøg (afdæk om der var specifikke udfordringer der gjorde, at der var behov for et rollemodelbesøg)?	
Hvilken forventning har du til rollemodelbesøget (afdæk om de kan løse de pågældende udfordringer med rollemodelbesøgene)?	
Har I tidligere haft rollemodelbesøg og hvordan vurderer du dem (hvorfor har I valgt at få dem på besøg igen)?	
Kort om oplægget	
Spørgsmål	Svar
<p>Overværede du rollemodellernes oplæg (nedenstående stilles kun hvis de var til stede under oplægget)?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kan du fortælle lidt om hvad oplæggene gik ud på? - Svarede oplæggene til dine forventninger? - Vurderer du, at oplæggene passede til de udfordringer, som de unge oplever? - Var der afsat den fornødne tid til, at få diskuteret de vigtigste emner (dvs. indgå i dialog)? - Er det dit indtryk, at eleverne kunne spørge rollemodellen om de ting de gerne ville eller tror du at der var ting som de ikke "turde" spørge om? - Var der den fornødne vægtning mellem oplæg og dialog? - Hvordan matchede rollemodellen i forhold til de unge? - Er der nogle ting du mener, kunne forbedres i forhold til rollemodelbesøget (anden vægtning af temaer)? 	
Uddannelse	
Spørgsmål	Svar
Overordnede spørgsmål	
Hvilke (hvis nogle) udfordringer har I, i forhold til unge med anden etnisk herkomst og uddannelse?	
Hvordan vurderer du elevernes motivation og inspiration i forhold til at tage en uddannelse efter rollemodelbesøget?	
Specifikke spørgsmål	
Tror du at eleverne har fået en større viden omkring de uddannelsesmuligheder der er efter rollemodelbesøget (er rollemodelbesøgene en god måde at gøre det på - hvorfor/hvorfor ikke)?	
Tror du, at eleverne ved mere om, hvad det kræver at tage en uddannelse efter rollemodel-	

besøget?	
Tror du at eleverne i højere grad vil være motiveret for at søge rådgivning hos lærere/vejledere på skolen i forhold til uddannelse efter rollemodelbesøget?	
Tror du at eleverne føler at de ved mere omkring hvordan de skal snakke uddannelse med deres forældre og familie efter rollemodelbesøget?	
Tror du at eleverne i højere grad vil være i stand til at snakke uddannelse med familier og forældre efter rollemodelbesøget i dag?	
Frivillige foreninger	
Spørgsmål	Svar
Overordnede spørgsmål	
Vurderer du at I har nogle særlige udfordringer med at få elever med anden etnisk herkomst end dansk til at blive medlem af frivillige foreninger (hvilke og hvorfor)?	
Hvordan vurderer du elevernes motivation og inspiration i forhold til at være aktive i frivillige foreninger efter rollemodelbesøget (hvorfor/hvorfor ikke)?	
Specifikke spørgsmål	
Tror du at eleverne føler at de igennem rollemodelbesøget har opnået kendskab til de muligheder der findes i lokalområdet?	
Tror du at eleverne føler, at det er vigtigt at være aktiv i deres fritid (fokuser på selvværd, livssituation og medborgerskab)?	
Sociale liv	
Spørgsmål	Svar
Overordnede spørgsmål	
Vurderer du at I har nogle særlige udfordringer med at få elever med anden etnisk herkomst end dansk til at blive aktive i det sociale liv på skolen (hvilke og hvorfor)?	
Hvordan vurderer du elevernes motivation og inspiration i forhold til at være aktive i forhold til det sociale liv på skolen efter rollemodelbesøget (hvorfor/hvorfor ikke)?	
Andre indsatser	
Spørgsmål	Svar
Er der andre indsatser I bruger i forhold til, at sikre, at flere unge med anden etnisk herkomst end dansk får de nødvendige kompetencer til at gennemføre en uddannelse på sigt (afdæk hvilke og hvordan de supplerer hinanden - der skal både tænkes i uddannelse, frivillige foreninger, det sociale liv, osv.)?	
Hvilken rolle spiller rollemodeloplæggene i den henseende?	
Virkninger	
Spørgsmål	Svar
Hvilke forventninger har du til effekten af rollemodelbesøg på kort og på langt sigt (kort sigt	

kunne det fx være et bedre klima i klassen, mens det på langt sigt kunne være øget gennemførelse af ungdomsuddannelser eller andet)?	
Afslutning	
Spørgsmål	Svar
Hvad vurderer du er rollemodellernes muligheder og begrænsninger (afdæk hvad det som kun rollemodellerne kan og det de ikke kan)?	
Hvis du skulle give rollemodellen et godt råd før han/hun skal ud til en ny klasse, hvad skulle det så være?	
Er der noget vi har glemt at spørge dig om i forhold til rollemodelbesøget?	
Ville du gerne have besøg af rollemodellerne igen og i givet fald er der så noget du vil ændre til næste gang (hvad og hvorfor)?	
Mange tak for din tid.	

Bilag 4: Interviewguide - arrangører ved forælderrollemodeller

Overordnet	
Spørgsmål	Svar
Hvad syntes du overordnet om rollemodelbesøget (godt/skidt)?	
Hvorfor besluttede I, at få et rollemodelbesøg (afdæk om der var specifikke udfordringer, der gjorde, at der var behov for et rollemodelbesøg)?	
Hvilken forventning har du til rollemodelbesøget (afdæk om de kan løse de pågældende udfordringer med rollemodelbesøgene)?	
Har I tidligere haft rollemodelbesøg og hvordan vurderer du dem (hvorfor har I valgt at få dem på besøg igen)?	
Kort om oplægget	
Spørgsmål	Svar
<p>Overværede du rollemodellernes oplæg (nedenstående stilles kun, hvis de var til stede under oplægget)?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kan du fortælle lidt om, hvad oplæggene gik ud på? - Svarede oplæggene til dine forventninger? - Vurderer du, at oplæggene passede til de udfordringer, som forældrene oplever? - Var der afsat den fornødne tid til at få diskuteret de vigtigste emner? - Er det dit indtryk, at forældrene kunne spørge rollemodellen om de ting de gerne ville, eller tror du, at der var ting, som de ikke "turde" spørge om? - Var der den fornødne vægtning mellem oplæg og dialog? - Hvordan matchede rollemodellen i forhold til forældrene? - Er der nogle ting, du mener, der kunne forbedres i forhold til rollemodelbesøget (anden vægtning af temaer, rollemodeller med en anden profil etc.)? 	
Uddannelse	
Spørgsmål	Svar
Overordnede spørgsmål	
Hvilke (hvis nogle) udfordringer har I, i forhold til mødre med anden etnisk herkomst i forhold til uddannelse?	
Hvordan vurderer du mødrenes motivation og inspiration i forhold til at færdiggøre en uddannelse efter rollemodelbesøget (afdæk også hidtidige erfaringer)?	
Specifikke spørgsmål	
Tror du, at forældrene har fået en større viden omkring vigtigheden af at have en uddannelse i Danmark?	
Tror du, at rollemodelbesøget vil hjælpe deltagerne i at færdiggøre deres egen uddannelse samt senere kunne støtte deres børn til at gen-	

nemføre en ungdomssuddannelse (hvorfor/hvorfor ikke)?	
Tror du, at deltagerne kunne genkende de udfordringer og problemer, som rollemodellen fortalte om (få et beskrivende eksempel)?	
Tror du, at deltagerne har fået konkrete værktøjer til at hjælpe sig selv og deres børn i forbindelse med uddannelse?	
Tror du, at forældrene har fået en større viden omkring hvilke uddannelsesmuligheder, der i det danske samfund, og at de har ændret holdning til deres børns uddannelse efter, at de har hørt rollemodellen?	
Børneopdragelse	
Spørgsmål	Svar
Overordnede spørgsmål	
Hvilke (hvis nogle) udfordringer har I, i forhold til mødre med anden etnisk herkomst i forhold til børneopdragelse?	
Hvordan vurderer du mødrenes motivation og inspiration i forhold til at tage nogle af rådene omkring børneopdragelse til sig efter rollemodelbesøget (afdæk også hidtidige erfaringer)?	
Specifikke spørgsmål	
Tror du, at forældrene har fået en større viden omkring børneopdragelse i Danmark og de udfordringer, som deres barn vil (kunne) støde på i deres opvækst?	
Andre emner	
Spørgsmål	Svar
Har I udfordringer inden for andre emner, som I diskuterede på rollemodelbesøget (fokuser på, hvilke udfordringer og hvorfor at de diskuterede netop disse emner)?	
Andre uddannelses- og integrationsfremmende indsatser	
Spørgsmål	Svar
Er der andre indsatser, I bruger i forhold til at sikre, at flere mødre med anden etnisk herkomst end dansk færdiggør deres uddannelse samt oplyser dem omkring børneopdragelse i Danmark?	
Virkninger	
Spørgsmål	Svar
Hvilke forventninger har du til effekten af rollemodelbesøg på kort og på langt sigt (på kort sigt kunne det fx være en diskussion i hjemmet omkring børneopdragelse og færdiggørelse af deres egen uddannelse, mens det på langt sigt kunne være øget gennemførelse af ungdomsuddannelser eller andet)?	
Vigtigt at der også fokuseres på den øgede motivation og inspiration, der kan genereres!	
Afslutning	
Spørgsmål	Svar
Hvad, vurderer du, er rollemodellernes muligheder og begrænsninger (afdæk hvad det er,	

som kun rollemodellerne kan, og det de ikke kan)?	
Hvis du skulle give rollemodellen et godt råd før han/hun skal ud til en ny klasse, hvad skulle det så være?	
Er der noget, vi har glemt at spørge dig om i forhold til rollemodelbesøget?	
Ville du gerne have besøg af rollemodellerne igen, og i givet fald er der så noget, du vil ændre til næste gang (hvad og hvorfor)?	
Mange tak for din tid.	

Bilag 5: Interviewguide - samarbejdspartnere ved rollemodeller

Overordnet	
Spørgsmål	Svar
Hvad syntes I overordnet omkring rollemodelindsatsen (styrker/svagheder)?	
Hvilke tilbagemeldinger har I fået fra skoler eller andre institutioner, der har haft besøg af rollemodeller?	
Nedenstående kan være stikord til, at få en kommunikation i gang: <ul style="list-style-type: none"> - Svarede oplæggene til deres forventninger? - Svarede oplæggene til de udfordringer, som de unge oplever? - Var der afsat den fornødne tid til, at få diskuteret de vigtigste emner (dvs. indgå i dialog)? - Var der den fornødne vægtning mellem oplæg og dialog? - Hvordan matchede rollemodellen i forhold til de unge? 	
Hvilke erfaringer har I gjort jer i forbindelse med rollemodelindsatsen?	
Uddannelse	
Spørgsmål	Svar
Overordnede spørgsmål	
Hvilke udfordringer oplever I, i forhold til unge med anden etnisk herkomst og gennemførslen af en uddannelse?	
Hvilke temaer er det jeres erfaring, som rollemodellerne bør diskutere med målgruppen?	
Specifikke spørgsmål	
Spørge gerne ind til følgende underspørgsmål hvis det under interviewet virker relevant: <ul style="list-style-type: none"> • Tror du at eleverne har fået en større viden omkring de uddannelsesmuligheder der er efter rollemodelbesøget (er rollemodelbesøgene en god måde at gøre det på - hvorfor/hvorfor ikke)? • Tror du at eleverne i højere grad vil være motiveret for at søge rådgivning hos lærere/vejledere på skolen i forhold til uddannelse efter rollemodelbesøget? • Tror du at eleverne føler at de ved mere omkring hvordan de skal snakke uddannelse med deres forældre og familie efter rollemodelbesøget? • Tror du at eleverne i højere grad vil være i stand til at snakke uddannelse med familier og forældre efter rollemodelbesøget i dag? 	
Frivillige foreninger	
Spørgsmål	Svar
Overordnede spørgsmål	
Hvilke udfordringer oplever I, i forhold til unge med anden etnisk herkomst og deltagelse i fri-	

villige foreninger?	
Hvilke temaer er det jeres erfaring, som rollemodellerne bør diskutere med målgruppen?	
Specifikke spørgsmål	
Spørge gerne ind til følgende underspørgsmål hvis det under interviewet virker relevant: <ul style="list-style-type: none"> • Tror du at eleverne føler at de igennem rollemodelbesøget har opnået kendskab til de muligheder der findes i lokalområdet? • Tror du at eleverne føler, at det er vigtigt at være aktiv i deres fritid (fokuser på selv-værd, livssituation og medborgerskab)? 	
Sociale liv	
Spørgsmål	Svar
Overordnede spørgsmål	
Hvilke udfordringer oplever I, i forhold til unge med anden etnisk herkomst og deltagelse i det sociale liv på skolerne?	
Hvilke temaer er det jeres erfaring, som rollemodellerne bør diskutere med målgruppen?	
Overordnede spørgsmål	
Spørge gerne ind til følgende underspørgsmål hvis det under interviewet virker relevant: <ul style="list-style-type: none"> • Tror du at eleverne har fået en større motivation og inspiration i forhold til at være aktive til det sociale liv? 	
Virkninger	
Spørgsmål	Svar
Hvilke forventninger har I til effekten af rollemodelbesøg både på kort, mellemlangt og langt sigt Fx: Kort sigt: <ul style="list-style-type: none"> • Øget viden blandt målgruppen omkring ungdomsuddannelser Mellemlangt sigt: <ul style="list-style-type: none"> • Flere unge vælger en ungdomsuddannelse, der svarer til deres kvalifikationer. • Flere unge er bevidste om hvilke muligheder, der er for hjælp i forhold til uddannelse. Langt sigt: <ul style="list-style-type: none"> • Flere unge, der gennemfører en ungdomsuddannelse i Danmark. • Flere unge føler sig som en del af det danske samfund. (Generel fokus på motivation og inspiration)	
Forbedringer og andre understøttende indsatser	
Spørgsmål	Svar
Hvad vurderer I at rollemodellernes muligheder og begrænsninger er i forhold til målgruppen i forhold til at flere unge gennemfører en ungdomsuddannelse?	
Hvilke forbedringer mener I der vil kunne foretages i forhold til rollemodelindsatsen, som vil	

kunne medføre en større effekt?	
Hvilke andre understøttende tiltag vil rollemodelindsatsen kunne kobles med, med henblik på at maksimere effekten af indsatsen (er der i dag andre tiltag, som knyttes op på rollemodellerne - ville der være indsatser, hvor der kunne være mulighed for dette)?	
Afslutning	
Spørgsmål	Svar
Er der noget vi har glemt at spørge jer om i forhold til rollemodelindsatsen?	
Mange tak for din tid.	

Bilag 6: Interviewguide - deltagere ved lektiecaféer

Organisation	
Data om organisationen	Svar
Navn	
Adresse	
Telefon	
E-mail	
Kontaktperson	
Data om interviewpersonen	Svar
Navn	
Klasse	

Overordnet	
Spørgsmål	Svar
Hvad syntes du om lektiecaféerne (godt/skidt)?	
Valgte du selv at komme på lektiecaféen eller blev du rådet til det (afdæk bl.a. hvem, hvad og hvorfor vedkommende kommer)?	
Umiddelbare output relateret til skolen	
Spørgsmål	Svar
Er du blevet bedre til at lave dine lektier og er du mere forberedt til timerne end før du startede på lektiecaféen?	
Hvilke fag føler du især, at du er blevet bedre til?	
Kan du få hjælp til alle fag i lektiecaféen eller er der nogle, som lektiehjælperne ikke kan hjælpe dig med?	
Bruger du mere tid på dine lektier nu end du gjorde tidligere?	
Er det blevet lettere at lave lektier end tidligere? - Hvorfor / Hvorfor ikke?	
Siger du mere i timere end du gjorde tidligere? - Hvorfor? - Hvorfor ikke?	
LT: Er du blevet mere glad for at gå i skole end du var tidligere? - Hvorfor? - Hvorfor ikke?	
PT: Ved du mere om hvad du er god til efter at du er begyndt at komme på lektiecaféen? - Hvad er det?	

- Hvordan fandt du ud af det?	
Andre emner	
Spørgsmål	Svar
Kommer du i lektiecaféen selvom du ikke har lektier for (hvorfor)?	
Laver I andre ting i lektiecaféen end lektier? <ul style="list-style-type: none"> - Er der nogen særlige arrangementer eller udflugter? - Hvilke? - Hvad syntes du om 	
Er du kommet til at kende nogle, som du ser op til (rollemodeller)? Kendte du dem før? Har du fået venner igennem lektiecaféen?	
Hvad vil du gerne være / uddanne dig til? <ul style="list-style-type: none"> - Har det ændret sig efter at du er begyndt at komme i lektiecaféen? - Hvad skal du gøre, for at nå det mål? - Hjælper LC dig til at nå det mål? 	
Virkninger på langt sigt	
Spørgsmål	Svar
Har du fået højere karakter efter at du er startet i lektiecaféen? <ul style="list-style-type: none"> - I hvilke fag? - Hvorfor / Hvorfor ikke? 	
Afslutning	
Spørgsmål	Svar
Er der nogle ting du mener, kunne forbedres i forhold til lektiecaféen?	
Er der noget vi har glemt at spørge dig om i forhold til lektiecaféen?	
Mange tak for din tid.	

Bilag 7: Interviewguide - frivillige lektiehjælpere ved lektiecaféer

Overordnet omkring lektiecaféen og dens organisering	
Spørgsmål	Svar
Hvad syntes du om lektiecaféerne (styrker/svagheder)?	
Hvad er styrken i netop denne lektiecafé (her skal der fokuseres på, at det enten er lektiecafé i en forening eller på en skole)?	
Hvordan er reglerne for at blive bruger af lektiecaféen? (på lektiecaféen på skolen fokuseres der på, om eleverne bliver sendt derned af lærerne eller om det er frivilligt, mens at der for foreningen fokuseres på hvilke regler de har for deltagelse)	
Hvor lang tid har lektiecaféen eksisteret?	
Hvad fik dig til at melde dig som frivillige lektiehjælper?	
Direkte skolerelateret	
Spørgsmål	Svar
Tror du, at eleverne i højere grad har lavet sine lektier og er de mere forberedt til timerne end før de startede i lektiecaféen?	
Kommer der elever i lektiecaféen selv om de ikke har lektier for?	
Virker eleverne gladere ved at lave lektier, når de er kommet i lektiecaféen i et stykke tid?	
Har I nogen idé om, hvorvidt de klarer sig bedre i skolen, efter at de er kommet i LC et stykke tid?	
Tror du, at eleverne lektiecaféen får den nødvendige støtte til deres lektier (har I fx kompetencer til at kunne hjælpe i alle fag)?	
Er det dit indtryk at eleverne bruger mere tid på lektierne nu end de gjorde før de kom i lektiecaféen?	
Tror du, at eleverne har fået større selvtillid efter at de er begyndt at komme i lektiecaféen?	

- Hvorfor / Hvorfor ikke?	
Andre emner (Disse spørgsmål springes over, når vi interviewer en lærer)	
Spørgsmål	Svar
Laver eleverne andre ting i lektiecaféen end lektier? - Arrangerer I ting for dem? - Hvilke?	
Har I fokus på, at de får etableret et netværk i lokalområdet med ressourcestærke personer?	
Tror du, at eleverne har fået ændret deres opfattelse af, hvordan de bliver betragtet af andre - og hvordan de selv ser på andre efter at de er kommet i lektiecaféen? - Er der noget særligt, du vil fremhæve i den forbindelse?	
Diskuterer I også hvilke muligheder de har mht. senere uddannelse (fx ungdoms uddannelser)?	
Er det "kun" lektier I hjælper eleverne med eller hjælper I dem også med andre ting (familie- eller andre personlige udfordringer)?	
Virksomheder på mellemlangt sigt	
Spørgsmål	Svar
Hvad tror du at virkningerne af, at en person der har været i en lektiecafé er på langt sigt? (spørg ind til højere karakterer, ungdomsuddannelse, integration, personlige og sociale kompetencer).	
Afslutning	
Spørgsmål	Svar
Er der nogle ting du mener, kunne forbedres i forhold til lektiecaféen?	
Er der noget vi har glemt at spørge dig om i forhold til lektiecaféen?	
Mange tak for din tid.	

Bilag 8: Interviewguide - repræsentanter for organisation, hvor lektiecaféerne er fysisk beliggende

Overordnet omkring lektiecaféen og dens relation til den frivillige forening	
Spørgsmål	Svar
Hvordan er det at have en lektiecafé blandt de forskellige sportsaktiviteter?	
Hvad tror du kunne være styrken i forbindelse med at have en lektiecafe netop der (tiltrækker I en gruppe, som normalt ikke ville komme i en lektiecafe på en skole eller et bibliotek)?	
Hvordan har børn og frivillige reageret på, at have en frivillig lektiecafe (afdæk hvilke tilbagemeldinger, som hun har fået)?	
Hvilke udfordringer har der været i forbindelse med at få lektiecaféen op at stå?	
Hvilke udfordringer er der i forhold til, at få skabt en sammenhæng mellem at få lavet lektier og deltage i de forskellige aktiviteter?	
Hvis du skulle give nogle råd til andre frivillige foreninger, der vil skulle oprette en lektiecafe i en frivillig organisation hvad skulle det så være?	
Er der nogle ting du mener, kunne forbedres i forhold til lektiecaféen?	
Er der noget vi har glemt at spørge dig om i forhold til lektiecaféen?	
Mange tak for din tid.	

Bilag 9: Interviewguide - samarbejdspartnere lektiecaféer

Overordnet	
Spørgsmål	Svar
Hvad syntes du overordnet om rollemodelbesøget (godt/skidt)?	
Hvorfor besluttede I, at få et rollemodelbesøg (afdæk om der var specifikke udfordringer, der gjorde, at der var behov for et rollemodelbesøg)?	
Hvilken forventning har du til rollemodelbesøget (afdæk om de kan løse de pågældende udfordringer med rollemodelbesøgene)?	
Har I tidligere haft rollemodelbesøg og hvordan vurderer du dem (hvorfor har I valgt at få dem på besøg igen)?	
Kort om oplægget	
Spørgsmål	Svar
<p>Overværede du rollemodellernes oplæg (nedenstående stilles kun, hvis de var til stede under oplægget)?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kan du fortælle lidt om, hvad oplæggene gik ud på? - Svarede oplæggene til dine forventninger? - Vurderer du, at oplæggene passede til de udfordringer, som forældrene oplever? - Var der afsat den fornødne tid til at få diskuteret de vigtigste emner? - Er det dit indtryk, at forældrene kunne spørge rollemodellen om de ting de gerne ville, eller tror du, at der var ting, som de ikke "turde" spørge om? - Var der den fornødne vægtning mellem oplæg og dialog? - Hvordan matchede rollemodellen i forhold til forældrene? - Er der nogle ting, du mener, der kunne forbedres i forhold til rollemodelbesøget (anden vægtning af temaer, rollemodeller med en anden profil etc.)? 	
Uddannelse	
Spørgsmål	Svar
Overordnede spørgsmål	
Hvilke (hvis nogle) udfordringer har I, i forhold til mødre med anden etnisk herkomst i forhold til uddannelse?	
Hvordan vurderer du mødrenes motivation og inspiration i forhold til at færdiggøre en uddan-	

nelse efter rollemodelbesøget (afdæk også hidtidige erfaringer)?	
Specifikke spørgsmål	
Tror du, at forældrene har fået en større viden omkring vigtigheden af at have en uddannelse i Danmark?	
Tror du, at rollemodelbesøget vil hjælpe deltagerne i at færdiggøre deres egen uddannelse samt senere kunne støtte deres børn til at gennemføre en ungdomsuddannelse (hvorfor/hvorfor ikke)?	
Tror du, at deltagerne kunne genkende de udfordringer og problemer, som rollemodellen fortalte om (få et beskrivende eksempel)?	
Tror du, at deltagerne har fået konkrete værktøjer til at hjælpe sig selv og deres børn i forbindelse med uddannelse?	
Tror du, at forældrene har fået en større viden omkring hvilke uddannelsesmuligheder, der i det danske samfund, og at de har ændret holdning til deres børns uddannelse efter, at de har hørt rollemodellen?	
Børneopdragelse	
Spørgsmål	Svar
Overordnede spørgsmål	
Hvilke (hvis nogle) udfordringer har I, i forhold til mødre med anden etnisk herkomst i forhold til børneopdragelse?	
Hvordan vurderer du mødrenes motivation og inspiration i forhold til at tage nogle af rådene omkring børneopdragelse til sig efter rollemodelbesøget (afdæk også hidtidige erfaringer)?	
Specifikke spørgsmål	
Tror du, at forældrene har fået en større viden omkring børneopdragelse i Danmark og de udfordringer, som deres barn vil (kunne) støde på i deres opvækst?	
Andre emner	
Spørgsmål	Svar
Har I udfordringer inden for andre emner, som I diskuterede på rollemodelbesøget (fokuser på, hvilke udfordringer og hvorfor at de diskutere-	

de netop disse emner)?	
Andre uddannelses- og integrationsfremmende indsatser	
Spørgsmål	Svar
Er der andre indsatser, I bruger i forhold til at sikre, at flere mødre med anden etnisk herkomst end dansk færdiggør deres uddannelse samt oplyser dem omkring børneopdragelse i Danmark?	
Virkninger	
Spørgsmål	Svar
Hvilke forventninger har du til effekten af rollemodelbesøg på kort og på langt sigt (på kort sigt kunne det fx være en diskussion i hjemmet omkring børneopdragelse og færdiggørelse af deres egen uddannelse, mens det på langt sigt kunne være øget gennemførelse af ungdomsudannelser eller andet)?	
Vigtigt at der også fokuseres på den øgede motivation og inspiration, der kan genereres!	
Afslutning	
Spørgsmål	Svar
Hvad, vurderer du, er rollemodellernes muligheder og begrænsninger (afdæk hvad det er, som kun rollemodellerne kan, og det de ikke kan)?	
Hvis du skulle give rollemodellen et godt råd før han/hun skal ud til en ny klasse, hvad skulle det så være?	
Er der noget, vi har glemt at spørge dig om i forhold til rollemodelbesøget?	
Ville du gerne have besøg af rollemodellerne igen, og i givet fald er der så noget, du vil ændre til næste gang (hvad og hvorfor)?	
Mange tak for din tid.	